

TÜZÜK

ZAFER PARTİSİ

2021

BİRİNCİ KISIM – GENEL ESASLAR
Partinin Adı, Merkezi, Özel İşareti, Partinin
Amacı

MADDE 1- Zafer Partisi. Genel Merkezi Ankara'dır.
Amblemi ekte verilen Meşaledir.

MADDE 2- PARTİNİN AMACI

Parti;

1. Türk Milleti'nin ülkesi ve devleti ile bölünmez bütünlüğünün Atatürk çizgisinde Türk milliyetçiliği

çerçevesinde her ne koşulda olursa olsun korunmasını ilke edinir.

2. Mustafa Kemal Atatürk'ün ilke ve inkılaplarının esas alınmasını, Mustafa Kemal Atatürk'ün temel hedefi olan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni muasır medeniyetler seviyesine çıkarmayı amaçlar.

3. Türkiye Cumhuriyeti Devleti Anayasası'nın ilk dört maddesini koruduğu değerlerin vazgeçilmez olduğu bilinciyle, Anayasa'nın öngördüğü demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olarak, din ve vicdan hürriyetine sahip kişilerden oluşan toplumun refah içerisinde yaşamasını temin eden, kanun önünde eşitlik ve insan haklarına dayalı yönetim ilkelerini benimser.

4. Kanun önünde eşitlik ilkesini Parti içerisinde koşulsuz olarak uygulayarak, özellikle kadınların ve gençlerin Parti içerisinde aktif rol alabilmelerini sağlamak amacıyla gerekli tedbirler alınır.

5. Cumhuriyetin ve demokrasinin vazgeçilmez olduğunu düşünür, bu bağlamda egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milleti'ne ait olduğunu, egemenlik

yetkisinin ise kuvvetler ayrılığı ilkesine uygun olarak kullanılmasını savunur.

6. Yargı organlarının bağımsızlığı ve tarafsızlığını Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin varlığını sürdürülebilmesi açısından zorunlu unsurlar olarak görür.

7. Demokratik toplumun gereklerini yerine getirebilmek amacıyla, öncelikle Parti içi demokrasinin uygulanmasını temin eder.

8. Türk Milleti'nin ortak kültür mirasının korunması en temel amaçları arasındadır. Bunun için, bu konuyla ilgili geçmişte yapılmış çalışmaları korur, bu çalışmaların geliştirilmesi ve iyileştirilmesi için çaba sarf eder. Ortak mirasın korunması maksadıyla günümüzde yapılan ve gelecekte yapılacak çalışmaları destekler.

9. Bilim, sanat gibi değerleri Türk Milleti'nin asırlardır taşıdığı kıymet hükümlerini esas alarak Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni muasır medeniyetler

seviyesine yükseltecek vazgeçilmez unsurlar olarak görür.

10. İnsanın onurlu bir yaşam sürmesi için refah içerisinde yaşamasını bir zorunluluk kabul ederek refah seviyesinin artması için gerekli tüm ekonomik ve siyasi önlemlerin alınmasını temel alır. Bu hususu ise sosyal devlet ilkesine uygun olarak gerçekleştirir.

11. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesindeki temel hakları tanır, bu hakların kişilere tanınması, korunması için mücadele eder.

12. Mustafa Kemal Atatürk'ün “Yurtta barış, dünyada barış!” sözünü şiar edinir. Bu çerçevede, öncelikle Türk Dünyası olmak üzere, komşuları ve diğer ülkelerle iyi ilişkiler geliştirmeyi amaçlar.

13. Engellilerin ve dezavantajlı grupların haklarını korur ve bu kişilerin toplumsal hayata katılmalarını teşvik eder.

14. Tüm seçimlerinde ve işlemlerinde liyakate önem verir. Toplumun değişik kesimlerinden insanları temsil

eden sivil toplum kuruluşları ile görüşmeler gerçekleştirerek, alacağı kararlarda bu kuruluşların görüşlerini göz önünde bulundurur.

15. Gençliğin demokratik ve siyasal haklarını kullanabilmesi için Partinin tüm kademelerinde aktif rol almasını teşvik ederek, karşı karşıya kaldıkları işsizlik gibi her türlü sorunlarına çözüm üretmek, çocukların ve gençlerin, teknolojiden en üst seviyede yararlanacakları şekilde, bilimsel ve kaliteli bir eğitim almalarını sağlayarak, tüm topluma katkıda bulunabilmeleri adına bilim üretmelerini teşvik edecek her türlü desteği sağlamayı amaç edinir.

Bu çerçevede gençlerin refah seviyesinin artmasını hedefleyerek, beyin göçünü engellemek, tüm milli değerlerimizin bilincinde, geçmişe saygıyla, geleceğe umutla bakan gençlerin yetişmesi için tüm düzenlemeleri hayata geçirerek, çocuklara karşı uygulanan şiddeti ve çocukların istismarını ve cinsel tacizini kesin olarak önlemek amacıyla gerekli tüm çalışmaları yapmayı amaçlar.

16. Doğanın korunmasının insanı koruma olduğunun bilinciyle, başta rant için doğanın talan edilmesinin engellenmesi olmak üzere, doğa için mücadele vermek, hayvanların yaşama ve eziyet görmeme haklarının doğal haklar olduğu hususunu tüm topluma yaymaya çalışır ve bu hakların korunması amacıyla gerekli tüm tedbirlerin uygulanmasını sağlar.

17. Yalnızca kadın cinsiyetine mensup olmaktan kaynaklı uygulanan ayrımcılıkla mücadele ederek, kadına karşı şiddet, cinsel taciz ve istismarın toplum nezdinde bitirilebilmesi için çalışmalar yapar, bu çerçevede Partinin tüm organlarında kadınların aktif olarak görev almasını teşvik eder.

İKİNCİ KISIM – TEŞKİLAT

BİRİNCİ BÖLÜM – ÜYELİK

MADDE 3- ÜYELİKLE İLGİLİ GENEL HÜKÜMLER

- Parti tüzüğü ve programları ile Anayasa ve kanunlar tüm üyeleri bağlar.
- Parti üyeliğinden topluca çıkarma ya da topluca disipline sevk etme kararı Parti'nin hiçbir kurulu veya organı tarafından verilemez.
- Partiyeye üye olma koşulları saklı kalmak kaydıyla, Parti üyeliğini zorlaştırıcı, engelleyici durumlara başvurulamaz.
- Partili hiçbir üye Parti tüzük ve programlarına aykırı faaliyette bulunamaz.
- Parti çalışmaları demokratik bir ortamda, tüm üyelerin eşit olacağı şekilde gerçekleştirilir. Parti'ye üye olmak isteyen kişiler, bu şartlarda

alışmaları sürdüreceğini kabul, beyan ve taahhüt ederler.

İlk ye Kayıtları

Henüz teşkilat kurulmamış illerin ilçe ve beldeleri için Genel İdare Kurulu, il teşkilatı kurulmuş olup da o ilin, ilçe veya teşkilatı kurulmamış ilçe ve beldeleri için İl Yönetim Kurulu ye kayıtlarını yapar. İlçenin kuruluş çalışmalarını gerçekleştirir.

MADDE 4- ÜYELİK ŞARTLARI VE ÜYE OLAMAYACAK KİŞİLER

- 18 yaşını doldurmuş, medeni ve siyasal haklarını kullanma ehliyetine sahip, Parti tüzüğü ve programları ile temel ilke ve değerlerini benimseyen, Parti çalışmalarına katılmayı ve üyelik aidatını ödemeyi kabul eden her Türk vatandaşı Parti'ye ye olabilir.
- Siyasi Partiler Kanunu ve diğer mevzuatlarda siyasi Partiye ye olamayacakları belirtilen

kişiler ve 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar, çocuğun cinsel istismarı, cinsel taciz ve saldırı suçları, yüz kızartıcı suçlar ve terör suçları nedeniyle mahkûmiyeti bulunanlar affa uğrasalar dahi Partiye üye olamazlar.

MADDE 5- ÜYELİĞE GİRİŞ

- Parti üyeliğine başvuruda bulunmak isteyen kişi ikametgâhının bulunduğu ilçe başkanlığına gelerek burada bulunan formu doldurarak başvuruda bulunabileceği gibi, Parti web sitesi üzerinden de başvuruda bulunabilir. Web sitesi üzerinden yapılan başvurular, başvuru kişinin ikamet ettiği ilçe başkanlığına gönderilir. Yurtdışından başvuracak olanların başvuruları yurtdışı temsilcilikler tarafından kabul edilir.
- Üyelik başvurusu, yedi gün içerisinde karara bağlanır. Üyelik talebinin tüzükte ve kanunlarda belirlenen şartları taşımadığı gerekçesiyle reddedilmesi durumunda, ret kararı 30 gün içinde

kişiyte tebliğ edilir. Kişiyte, ilçenin verdiğı üyelik başvurusunun reddi kararlarına karşı yedi gün içerisinde İl Yönetim Kurulu'na başvurur. İl Yönetim Kurulu bu talepler hakkında yedi gün içerisinde karar verir. Kanunlarla öngörölen hak arama yolları dışında, İl Yönetim Kurulu'nun bu kararları Parti içi işlemler açısından kesindir.

- Bir üye ancak bir ilçede kaydolabilir. Sürekli ikametgâhının bulunduğı yer değışmedikçe kaydı başka bir ilçeye nakledilemez. Üye Partiyeye kayıtlı olduğı ilçeden ayrıldığı takdirde, kaydını nakletmek istediğı ilçeyi kayıtlı olduğı ilçenin ilçe başkanlığına bildirir. Bildirim üzerine ilçe başkanlığı, üye kaydının gidilen ilçe teşkilatına aktarılmasını sağlamakla görevlidir. Kayıtlı olduğı ilçe içinde adres değıştiren üye de yeni adresini ilçe başkanlığına bildirir.
- Üyelikler her ilçe, il ve Genel Merkezde hem üye kayıt defterine hem de elektronik veri tabanında kaydedilir. İlçe yönetim kurulları kayıtları derhal

İl Yönetim Kuruluna; il yönetim kurulları kayıtları derhal Genel Merkeze bildirir.

MADDE 6- ÜYELİĞİN SONA ERMESİ

- Üyeler dilediği andan itibaren tek taraflı irade beyanı ile üyelikten çekilme hakkına sahiptir.
- Üyelik istifa, ölüm, üyenin başka Partiye üye olması veya başka Parti çalışmasına katılması, tüzük ve Siyasi Partiler Kanunu ile öngörülen üyelik şartlarından birinin kaybettiğinin anlaşılması, üyelikten disiplin kararıyla kesin olarak çıkarmasının kesinleşmesi sonucunda, İlçe Yönetim Kurulunun kararı ile sona erer.
- Üyelikten çıkarma kararı üyeye tebliğ edilir. Bu karara karşı yedi gün içerisinde İl Yönetim Kuruluna başvurulabilir. İl Yönetim Kurulu yedi gün içerisinde karar verir. Bu kararlar kanunun öngördüğü hukuki süreçler hariç, Parti içi işlemler açısından kesindir.

- İlçe başkanları, bir ay içerisinde Parti üyeliği düşen bütün üyeleri nedenleri ile bağlı olduğu il başkanlığına bildirir. İl Başkanlığı da İlçeden gelen bu bilgileri Genel Merkeze yazılı olarak bildirmek mecburiyetindedir.

MADDE 7- GENEL MERKEZCE ÜYELİĞE KABUL

Partiye girmek isteyen Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Büyükşehir Belediye Başkanları ile İl ve İlçe Belediye Başkanları'nın Parti üyeliğine kabullerinde Genel İdare Kurulu yetkilidir. Ayrıca Genel İdare Kurulu, Partiye üye kaydedilmesinde yarar gördüğu kişileri de üye kaydedebilir. Bu şekilde üyeliğe kabul edilenlerin üyelik giriş beyannamesi ve bildireleri en geç bir ay içinde ikametgâhlarının bulunduğu ilçe teşkilatlarına gönderilir.

MADDE 8- PARTİDEN AYRILMIŞ OLANLARIN YENİDEN KABULÜ

- Kamu görevine atanma gibi yasal zorunlu haller hariç, Partiden ayrılan bir üyenin yeniden Partiyeye üye olmayı talep etmesi halinde, bu üyelik taleplerinin kabulüne İlçe Yönetim Kurulunun görüşü ile İl Yönetim Kurulunca karar verilir.
- Kamu görevine atanma gibi yasal zorunlu haller hariç Parti'den istifa eden Kurucular Kurulu üyeleri, Genel İdare Kurulu üyeleri, Başkanlık Divanı ve Merkez Disiplin Kurulu üyeleri ile il başkanlığı, Parti milletvekilliği, belediye başkanlığı yapmış olanların Partiden istifa etmeleri ve daha sonradan Parti'ye yeniden dönmeyi talep etmeleri halinde; Partiyeye başvuruları Başkanlık Divanı tarafından on beş gün içerisinde Genel idare kuruluna sunar. Genel İdare Kurulunun verdiği karar da kesindir.

MADDE 9- PARTİ ÜYELİĞİNİN SAĞLADIĞI HAKLAR

- Partinin her türlü kademesinde seçme ve seçilme, genel seçim ve mahalli idareler seçimlerinde aday olma,
- Partinin her türlü çalışma ve faaliyetine katılma,
- Parti organlarının seçiminde, cumhurbaşkanı ve milletvekili adaylarının seçiminde delege olarak oy kullanma,
- Parti içinde bilgiye, emeğe, yeteneğe ve liyakate uygun olarak yükselme,
- Parti program ve tüzüğünün uygulanması ile ilgili görüş ve düşüncelerini kademe gözeterek Parti teşkilat ve görevlilerine yazılı ve sözlü olarak duyurma haklarına sahiptir.

MADDE 10- PARTİ ÜYELERİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Üyelerin;

- Parti'nin tüzük ve programı ile gerek seçim dönemi gerek seçim dönemi dışında kalan zamanlarda ortaya koyduğu tüm politikaları benimsemek ve bununla ilgili gerekli çalışmaları yapmak,
- Üyesi buldukları sandık çevresinden başlayarak Parti çalışmalarına katılmak, Parti'nin yerel ve genel seçimlerde gösterdiği adayların seçilebilmesi için çalışmak,
- Parti'ye üye kazandırma yönünde çalışmalar yapmak veya var olan çalışmalara katılmak,
- Parti içi düzenlenecek konferans, eğitim ve benzeri faaliyetlere katılmak,
- Parti politikaları hakkında görüşleri ile vatandaşın ve ülkenin genel ve yerel sorunları hakkında sahip oldukları bilgileri bağlı bulunduğu ilçe veya organ ile paylaşmak,

- Kamu görevleri de dâhil olmak üzere, üstlendikleri görevi demokratik toplumun gereklerine uygun olarak yerine getirmek, görev süresi bitiminde usulüne uygun devir teslim gerçekleştirmek,
- Genel İdare Kurulu'nun belirlediği oranda yıllık aidat ödemek yükümlülükleri bulunmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM – TEŞKİLAT KADEMELERİ

MADDE 11- KADEMELERİ OLUŞTURAN BİRİMLER

Parti Teşkilatı: Belde, ilçe, il ve merkez teşkilatı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Parti Grubu, il genel meclisi ve belediye meclisi grupları olmak üzere Temel Teşkilat ve Yardımcı ve Yan Kuruluşlardan ibarettir. Teşkilat kademeleri aşağıdaki birimlerden oluşur:

A. TEMEL TEŞKİLAT

1. Belde Teşkilatı

- Belde Başkanı
- Belde Yönetim Kurulu

2. İlçe Teşkilatı

- İlçe Kongresi
- İlçe Başkanı
- İlçe Yönetim Kurulu

3. İl Teşkilatı

- İl Kongresi
- İl Başkanı
- İl Yönetim Kurulu
- İl Disiplin Kurulu

4. Genel Merkez Teşkilatı

- Büyük Kongre
- Genel Başkan
- Genel İdare Kurulu
- Başkanlık Divanı
- Merkez Disiplin Kurulu

5. Gruplar

- Belediye Meclisi Grubu
- İl Genel Meclisi Grubu
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu

B. DİĞER KURULLAR

- Merkez Danışma Kurulu
- Parti İçi Eğitim Kurulu
- İhtisas Grupları
- Bilim-Eğitim Kurulu
- Etik Kurulu

C. YURT DIŞI TEMSİLCİLİKLER

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM –TEŐKİLATLA İLGİLİ GENEL HÜKÜMLER

MADDE 12- PARTİ TEMSİLCİSİ

İlçe seçimlerine katılacak delege seçimlerini gerçekleştirmek ve gerekli işlemleri yürütmek üzere her mahalle ve köyde Partiye kayıtlı üyeler arasından

biri İlçe Yönetim Kurulu kararı ile temsilci olarak görevlendirilir.

MADDE 13- YARDIMCI KURUL VE KOMİSYONLAR

Parti'nin amaç ve ilkelerine uygun çalışmaların en etkin şekilde yürütülmesi için her kademedeki teşkilat birimleri kendi içlerinde geçici veya sürekli olarak, çalışma, araştırma ve danışma kurulu, komisyon, masa ve meclisleri ve yurt dışı temsilcilikleri oluşturabilir. Yardımcı kurul, komisyon ve yurtdışı temsilciliklerin oluşturulma ve çalışma biçimleri ile bunların görev ve yetkileri, Genel İdare Kurulu tarafından çıkartılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

MADDE 14- KÖY VE MAHALLE DELEGE SEÇİMLERİ

- Köy ve mahalle delege seçimleri yapma görevi, belde teşkilatı bulunan yerlerde belde yönetim kuruluna, diğer köy ve mahallelerde köy ve

mahalle Parti temsilcisine aittir. İlçe Yönetim Kurulu gerekli gördüğü hallerde toplantılara müşahit yollayabilir.

- Köy ve mahalle delege seçimleri yapılmadan önce, İlçe başkanlığı, ilçeye bağlı her köy ve mahallede oturan Parti üyelerinin listelerini, üye kayıt defterine uygun olarak ayrı ayrı hazırlayıp, ait olduğu köy ve mahallenin Parti temsilcisine, belde teşkilatı olan yerlerde belde yönetim kuruluna gönderir. Adreslerin açıkça yazıldığı bu listeler toplantılardan on beş gün önce, köy ve mahallede uygun bir yere, ilçede Parti binasının kapısına asılarak ilan edilir. Partiye kayıtlı olduğu halde isim listeye yazılmamış, ya da o adreste ikamet etmediği halde listeye adları yazılmış üyeler hakkında, listelerin asıldığı tarihten itibaren yedi gün içinde, herhangi bir üye tarafından İlçe Yönetim Kuruluna itiraz edilebilir. İlçe Yönetim Kurulu itirazları yedi gün içinde karara bağlar ve listelerde gereken

düzeltilmeleri yaparak aynı şekilde ilan eder. Karar derhal alındı belgesiyle şikâyetçiye tebliğ edilir. İlçe Yönetim Kurulu yedi gün içinde karar vermez veya şikâyetçinin itirazını reddederse, ilgili İl Yönetim Kuruluna itiraz edebilir. İl Yönetim Kurulunun verdiği karar Parti içi işlemler açısından kesin olup, İlçe Yönetim Kurulu bu karara göre işlem yapmak zorundadır. Üyenin İl Yönetim Kurulundan alacağı karar, toplantıya katılım için yeterlidir.

- Köy ve mahalle delege seçimlerinin tarihi, saati ve yeri toplantı gününden on beş gün önce toplantının yapılacağı köy ve mahallede uygun bir yere, ilçede Parti binasının kapısına asılır. Köy ve mahalle toplantıları, Parti temsilcisi tarafından veya belde teşkilatı olan yerlerde belde başkanı tarafından ilan edilen gün, saat ve yerde yoklama ile açılır. Kayıtlı üyelerin salt çoğunluğu hazır bulunmadığı takdirde, toplantı bir gün

sonraya bırakılır. İkinci toplantıda hazır bulunan üyelerle toplantı gerçekleştirilir.

- Köy ve mahalle delege seçimlerinde, bu tüzüğün 19. Maddesine uygun olarak ilçe kongresine katılacak miktarda asil, bu sayının yarısı kadar yedek delege seçilir ve seçim tutanağı ilçe başkanlığı tarafından görevlendirilmiş müşahit varsa bu müşahidinde imzasını da alarak derhal ilçe başkanlığına gönderilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM – BELDE TEŞKİLATI

MADDE 15- BELDE YÖNETİM KURULU

- İlgili ilçe teşkilatı, tarafından belde de oturan partili üyeler arasından başkan ve yeterli üyeyle belde teşkilatını oluşturur.

MADDE 16- GÖREV VE YETKİLER

Belde yönetim kurulu:

- Parti program ve tüzüğü ile kanunlara uygun olmak koşuluyla, Parti siyasetinin beldede

bulunan seçmene anlatılması ve Parti çalışmalarını yürütür,

- İlçe kongresi için yapılacak delege seçiminde ilçe başkanlığının göstereceği takvim esas alınır. Bu amaçla yapılacak toplantının yer, gün ve saatini mahalli usullerle Partililere duyurur,
- Beldede bulunan seçmeni Partiye üye yapmak için görevlidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM – İLÇE VE İL TEŞKİLATI

MADDE 17- İLÇE KONGRESİ DELEGELERİ

İlçe kongresi seçilmiş ve tabii üyelerin katılımıyla yapılır. Seçilmiş delege sayısı 400'den fazla olamaz.

1. Seçilmiş delegeler

- İlçeye bağlı mahalle ve köylerdeki kayıtlı ve Partili üye sayısı 400 veya daha fazla ise; öncelikle her mahalle ve köye 1 adet delege verilir, verilen delege sayısı 400'den çıkarılır, kalan sayı Partinin son milletvekili genel

seçiminde o ilçede aldığı oy sayısı toplamına bölünür, elde edilen katsayı her köy ve mahallede son milletvekili genel seçiminde Partinin aldığı oy sayısıyla çarpılır. Çıkan sayı köy ve mahalleden seçilecek delege miktarını gösterir.

- Her belde, mahalle ve köyün ilçe kongresine göndereceği delege sayısı İlçe Yönetim Kurulunca tespit edilerek, delege seçimlerinden üç ay önce İl Yönetim Kuruluna gönderilir. Bu listeler İl Yönetim Kurulunca incelenip tasdik edilmek suretiyle kesinleşir. Tüzüğe uygun işlem yapılmadığı tespit edilmiş ise bu listelere bir ay içerisinde Başkanlık Divanına itiraz edilebilir. İtiraz üzerine Başkanlık Divanınca verilen karar kesindir.
- Köy ve mahalleye isabet eden delege sayısı kadar o köy ve mahallede Partili üye yoksa eksik üye kadar delegeelik, yapılan katsayı hesaplamasına göre en yüksek artık orandan başlayarak birer adet bağlı bulunduğu köy ve mahalleye dağıtılır.

- Genel seçimden sonra kamu idaresi tarafından herhangi bir köy veya mahallenin kurulması, kaldırılması, bölünmesi ve birleştirilmesi gibi sebeplerle buralarda Partinin aldığı oy miktarının resmen tespit edilememesi halinde delege miktarının tespitine İlçe Yönetim Kurulunun önerilerini dikkate alarak İl Yönetim Kurulu karar verir.

2. Tabii Üyeler

İlçe başkanı, İlçe Yönetim Kurulu üyeleri, Partili ilçe belediye başkanı ve ilçeye bağlı diğer belediyelerin başkanları, ilçe kongresinin tabii üyesidir.

Merkez ilçelerde büyükşehir belediye başkanı hariç olmak üzere, Partili il belediye başkanı ve merkez ilçe çevresindeki diğer Partili belediye başkanları merkez ilçe kongresinin tabii üyesidir.

Geçici ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri de kongreye katılma hakkına sahiptir. Ancak geçici ilçe

yönetim kurulu başkan ve üyelerinden delege sıfatı olmayanların kongrede oy kullanma hakkı yoktur.

MADDE 18- DELEGE LİSTESİNİN SEÇİM KURULUNA BİLDİRİLMESİ

İlçe başkanlığı, köy ve mahalle toplantılarından sonra ilçe kongresi için seçilen delegelerin listesini, kongreden en az on beş gün önce, iki nüsha halinde o yerin ilçe seçim kurulu başkanlığına vermekle yükümlüdür. İlçede birden fazla ilçe seçim kurulu bulunması halinde delege listeleri birinci ilçe seçim kurulu başkanlığına verilir. İlçe seçim kurulu tarafından onaylanan delege listesi ilçe kongresinin yoklama cetvelini teşkil eder.

MADDE 19- İLÇE KONGRELERİ

İlçe kongreleri yasa ve Parti tüzüğümüzde belirlenen zamanlarda olağan ve gerek duyulan zamanlarda olağanüstü toplanır. Kongre öncesinde toplantının günü, yeri, saati ve gündemi toplantı gününden en az on

beş gün önce toplantının yapılacağı yerde ve bağlı bulunduğu ilçe merkezinin ilan panosunda asılarak delegelere duyurulur. İlk toplantıda gerekli yasal çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantı çoğunluk aranmaksızın yapılır. Toplantı yedi gün içinde aynı saatte aynı yerde yapılır. İlçe başkanlığı, delegelerin toplantının yapıldığı yeri, saati ve tarihi ile gündemden haberdar olmasını sağlamak için yazılı ve sözlü yaygın haberleşme ve iletişim araçlarıyla duyurmakla yükümlüdür.

MADDE 20- İL KONGRESİ İÇİN SEÇİLECEK DELEGE SAYISI

- İlçe kongresinde il kongresi için seçilecek delege 600'den fazla olamaz. İl kongresi için seçilecek delege sayısı Partinin o ilçe seçim çevresinde son milletvekili genel seçimlerinde aldığı oya göre şu şekilde hesaplanır: Son milletvekili genel seçimlerinde o il seçim çevresinde Partinin aldığı toplam oy sayısına bölünür, Partinin aynı

seçimlerde o ilçede aldığı oy sayısı ile çarpılır. Bulunan sayı, o ilçe kongresinde il kongresi için seçilecek delege sayısını gösterir.

- Genel seçimlerden sonra ilçe teşkilatının yeniden kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, bölünmesi veya diğer sebeplerle ilçede Partinin aldığı oy miktarının resmen tespit edilememesi halinde delege miktarının tespitine Genel İdare Kurulu yetkilidir.

MADDE 21- İLÇE YÖNETİM KURULU

İlçe yönetim kurulu, ilçe başkanıyla birlikte;

- a) Nüfusu 20.000'den az olan ilçelerde en az beş en çok on beş üyeden,
- b) Nüfusu 20.001- 50.000 (50.000 dahil) arasında olan ilçelerde en az dokuz en çok on dokuz üyeden,
- c) Nüfusu 50.001- 100.000 (100.000 dahil) arasında olan ilçelerde en az on bir en çok yirmi bir üyeden,
- d) Nüfusu 100.001- 500.000 (500.000 dahil) arasında olan ilçelerde en az on beş en çok yirmi yedi üyeden,

e) Nüfusu 500.001'den fazla olan ilçelerde en az on yedi en çok otuz yedi üyeden oluşur.

MADDE 22- İL KONGRESİ DELEGELERİ

İl kongresi seçilmiş delegelerden ve tabii üyelerden oluşur. Seçilmiş delege sayısı 600'den fazla olamaz.

1. Seçilmiş Delegeler

İl kongresi için ilçe kongrelerince seçilen delegeler ve tabii delegelerdir.

2. Tabii Delegeler

İlin Partili milletvekilleri, il başkanı ve İl Yönetim Kurulu üyeleri, il disiplin kurulu başkanı ve il disiplin kurulu üyeleri, Partili büyükşehir belediye başkanı ve il belediye başkanı il kongresinin tabii delegeleridir. Geçici yönetim kurulu başkan ve üyeleri de kongreye katılma hakkına sahiptirler. Ancak geçici il yönetim kurulu başkanı ve üyelerinden delege sıfatı olmayanların kongrede oy kullanma hakları yoktur.

MADDE 23- DELEGE LİSTESİNİN SEÇİM KURULUNA BİLDİRİLMESİ

İl başkanlığı, ilçe kongrelerinde il kongresi için seçilen delegelerin listesini iki nüsha halinde, kongreden en az on beş gün önce Yüksek Seçim Kurulu'nun il kongresi için belirlediği seçim kurulu başkanlığına verir. İl seçim kurulu başkanlığı tarafından onaylanan delege listesi kesinleşir ve il kongresinin yoklama cetvelini teşkil eder.

MADDE 24- İL KONGRELERİ

- İl kongreleri en az iki, en çok üç yıllık sürelerle olağan ve gerek duyulan zamanlarda olağanüstü toplanır.
- Kongre öncesinde toplantının günü, yeri, saati ve gündemi toplantı gününden en az on beş gün önce toplantının yapılacağı yerde ve bağlı bulunduğu il merkezinin ilan panosunda asılarak delegelere duyurulur. İlk toplantıda gerekli yasal çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantı çoğunluk

aranmaksızın yapılır. Toplantı yedi gün içinde aynı saatte aynı yerde yapılır.

- İl başkanlığı, delegelerin toplantının yapıldığı yeri, saati ve tarihi ile gündemden haberdar olmasını sağlamak için yazılı ve sözlü yaygın haberleşme ve iletişim araçlarıyla duyurmakla yükümlüdür.

MADDE 25- BÜYÜK KONGRE İÇİN SEÇİLECEK DELEGE SAYISI

- İl kongrelerinde, büyük kongre için seçilecek delege sayısı; TBMM milletvekili sayısının iki katının Parti'nin son milletvekilliği genel seçiminde aldığı ülke toplam oy sayısına bölünmesiyle bulunacak kat sayının, ilgili il seçim çevresinde alınan oy sayısı ile çarpılması suretiyle bulunur.
- Delegeler, gizli oy açık tasnif usulüne göre seçilir.

- Çeşitli nedenlerle Partinin genel seçimlerde almış olduğu oyun belli olmaması halinde, büyükşehir statüsünde olan illerde son belediye meclisi, diğer illerde il genel meclisi seçim sonuçlarına göre büyük kongre delege dağılımı belirlenir.
- Olağan il kongrelerinde, büyük kongre için kaç delege seçileceği kongrelerin başlamasına karar verildiği tarihte Genel İdare Kurulu'nca hesaplanıp onaylanarak il başkanlıklarına bildirilir.

MADDE 26- İL YÖNETİM KURULU

İl yönetim kurulu, il başkanıyla birlikte;

- a) Nüfusu 200.000'den az olan illerde en az on bir en çok yirmi bir üyeden,
- b) Nüfusu 200.000 - 750.000 (750.000 dahil) arasında olan illerde en az on beş en çok yirmi beş üyeden,
- c) Nüfusu 750.000 - 1.500.000 (1.500.000 dahil) arasında olan illerde en az on dokuz en çok otuz üç üyeden,

d) Nüfusu 1.500.000-4.000.000 (4.000.000 dâhil) arasında olan illerde en az yirmi üç en çok otuz dokuz üyeden,

e) Nüfusu 4.000.000'dan fazla olan illerde en az otuz dokuz en çok kırk beş üyeden oluşur.

İl Kongreleri, Yönetim Kurulu üye sayısının yarısı kadar yedek Yönetim Kurulu üyesini seçer.

ALTINCI BÖLÜM – İLÇE VE İL KONGRELERİ HAKKINDA MÜŞTEREK HÜKÜMLER

MADDE 27- KONGRE DÖNEMİ VE DELEGELER

- İlçe ve il kongrelerinin toplantı dönemi, Genel İdare Kurulu'nca tespit edilir. Bu süre iki yıldan az üç yıldan fazla olamaz.
- İlçe ve il kongrelerinde, üst kademe kongresi için belirtilmiş sayı kadar asil, bu miktarın yarısı kadar yedek delege seçimi yapılır.

- İlçe ve il kongrelerinin görev süreleri kendilerini seçen kongrenin müteakip toplantısına kadar devam eder.
- İlçe ve il kongrelerinde, Başkan, Yönetim kurulu üyesi ve kongre üyesi seçilmek üzere aday olacak üyelerin adaylıklarını olağan kongre sırasında, olağanüstü kongre sırasında kongreyi düzenleyen kongre divanına bildirmeleri gereklidir.

MADDE 28- KONGRE GÜNDEMİNİN DÜZENLENMESİ

İl kongresinin gündemi İl Yönetim Kurulu, ilçe kongresinin gündemi İlçe Yönetim Kurulu tarafından düzenlenir. Kongrede hazır olan delegelerin çoğunluğunun kararı ile gündem maddelerinin sırası değiştirilebilir veya gündeme yeni maddeler ilave edilebilir. Ancak bu konudaki tekliflerin hazır olan delegelerin en az beşte biri tarafından yazılı olarak yapılması gerekir.

MADDE 29- KONGRE BAŞKANLIK DİVANI

- Kongreyi Başkanlık Divanı yönetir. Kongre açıldıktan sonra bir başkan, bir başkan yardımcısı ve yeteri kadar kâtip üyeden oluşan Başkanlık Divanı açık oyla seçilir.
- Divan, üyelerin salt çoğunluğu ile karar alır. Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu tarafın görüşü kabul olunur.
- Kongre tutanakları; kongre başkanlık divanınca imzalanır. Düzenlenen bu tutanaklar kongre başkanlık divanı tarafından yeni seçilen yönetim kuruluna, üst kademe yönetim kuruluna ve ilgili Genel Başkan Yardımcılığına on beş gün içerisinde gönderilir veya elden teslim edilir.

MADDE 30- KONGRE DİVAN BAŞKANININ GÖREV VE YETKİLERİ

Divan Başkanı, toplantı düzenini sağlamak ve tutanağın yazılmasını kontrol etmekle görevlidir. Kongrenin kanun ve tüzük hükümleri çerçevesinde

tamamlanması için divan başkanı lüzum gördüğü tedbirleri alabilir. Divan başkanı kongre düzenini bozanları, söz hakkının kullanılmasına engel olanları, kışkırtıcılık yapanları, ikaza rağmen konu dışında konuşanları, gerekiyorsa divan kararı ile oy verme hakları saklı kalmak kaydıyla kongre salonu dışına çıkarmak yetkisine sahiptir. Bu konuda alınacak kararlar kesindir.

MADDE 31- KONGRENİN GÖREV VE YETKİLERİ

- Kongreler adını taşıdıkları yönetim kurullarının en üst karar ve denetim organlarıdır.
- Kongrelerde her çeşit yurt sorunları, mahalli ve ülke genelini ilgilendiren her konu ile ilgili olarak görüşmeler yapılır ve mahalli konularda oluşturulan politikaların seçilecek yeni yönetim kurulunun icraatı için genel bir çerçeve oluşturması ve genel konularda oluşturulan görüşlerin Parti yönetim kademeleri ve üst

organlara götürülmesi yönünde kararlar alınır. Bu nedenle her kongre kendi kademesi yönetim kurulunun bütün çalışmalarını tetkik ve müzakere eder. Gelecek hizmet dönemi için seçilecek yeni yönetim kurulunca yapılması gereken işler hakkında gerekli direktifleri verir, kararları alır.

- Yönetim kurulunun çalışma raporunu, hesap durumunu inceler, kabul veya reddeder.
- Gelecek çalışma dönemine ait ve yönetim kurulunca hazırlanmış bütçeyi görüşerek karara bağlar.
- İlçe kongresi; İlçe başkanını ve İlçe Yönetim Kurulunun asil ve yedek üyelerini, il kongresine gidecek delegelerin asil ve yedek üyelerini ilgili bağlı bulunduğu ilçe seçim kurulu gözetimi altında gizli oy ve açık tasnif esasına göre seçer. İl kongresi, il başkanını, İl Yönetim Kurulunun asil ve yedek üyelerini, il disiplin kurulu asil ve yedek üyelerini ve kongreye gidecek delegelerin asil ve yedek üyelerini bağlı bulunduğu il seçim

kurulu gözetimi altında gizli oy ve açık tasnif esasına göre seçer.

MADDE 32- SEÇİMLERİN YAPILMASI

İl ve ilçe organları ile üst kongre delegelerinin seçimleri, bağlı bulunduğu il ve ilçe seçim kurulları gözetimi altında gizli oy ve açık sayım esasına göre şu şekilde yapılır:

- Seçim yapılacak il ve ilçe kongrelerinin delegelerini belirleyen listeler, en az on beş gün önce ilgili ilçe seçim kurulu başkanlıklarına verilir ve kongrenin yeri, saati ve günü ile çoğunluk sağlanamadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususlar bildirilir.
- Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar kongrenin toplantı tarihinden yedi gün önce kongresi yapılacak kademenin bulunduğu binada asılmak suretiyle ilan edilir. İlan süresi üç gündür.

- İlan süresi içerisinde, listeye yapılacak itirazlar hâkim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır. Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar hâkim tarafından onaylanarak kongresi yapılacak teşkilata gönderilir.
- Seçim kurulu başkanı, bir başkan ile iki üyeden oluşan yeteri kadar seçim sandık kurulu oluşturur. Sandık kurulu başkanı ve bir üyesi memur, diğer üyesi de aday olmayan üyeler arasından seçilir. Ayrıca her sandık için aynı şekilde üçer yedek üye belirlenir. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula memur üye başkanlık eder.
- Seçim sandık kurulu; kanun, Parti tüzüğü ve kongre yönetmeliğinin ön gördüğü esaslara göre seçimlerin yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız devam eder.

- İl ve ilçe kongrelerinde; Başkan adayları listelerini kongre divanına verirler.
- Yeteri kadar çoğaltılan listeler ve oy zarfı mühürlenmek üzere ilçe seçim kurulu başkanına veya sandık kurulu başkanına teslim edilir. Mühürlenmiş listeler oy pusulası olarak kullanılır.
- Seçim kurulunca gönderilen seçmen listesinde adı yazılı olmayan üye oy kullanamaz. Oy verecek Partili üye, nüfus hüviyet cüzdanı veya resimli üyelik kimlik kartı veya kimlik tespiti amacıyla düzenlenmiş resmi bir belge ile delege olduğunu ispat ettikten ve listedeki isminin karşısındaki yeri imzaladıktan sonra oyunu kullanır.
- Seçimin devamı sırasında yapılan işlemlerin veya tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içerisinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar hâkim tarafından aynı gün incelenir ve karara bağlanır.

MADDE 33- İL VE İLÇE BAŞKANININ YENİDEN SEÇİLMESİ

İl ve ilçe başkanı en fazla üç yıl için seçilir, aynı kişi tekrar seçilebilir.

MADDE 34- ŞİKÂYET VE İTİRAZLAR

Köy ve mahalle toplantıları ile kongreler hakkındaki şikâyet ve itirazlar aşağıdaki usullere göre yapılır;

- Köy ve mahalle toplantıları hakkındaki şikâyet ve itirazlar, o köy ve mahallede Partiye kayıtlı üyelerin en az beşte biri tarafından toplantıdan sonraki üç gün içinde İl Yönetim Kuruluna yapılır. İl Yönetim Kurulu şikâyet konusu olan toplantıya ait dosyayı göndermesini ve görüşünü bildirmesini İlçe Yönetim Kurulundan ister. İlçe Yönetim Kurulu iki gün içinde bu isteği yerine getirir. İl Yönetim Kurulu, dosyanın gelişini izleyen iki gün içinde şikâyet ve itirazı karara bağlar. İlçe Yönetim Kurulu görüşünü bildirmez

ve dosyayı göndermezse İl Yönetim Kurulu beklemeksizin karar verir.

- İlçe kongresine, seçim işlem ve sonuçları dışındaki sebeplerle ileri sürülecek şikâyet ve itirazlar, kongreye katılan delegelerin en az beşte biri tarafından, kongreden sonraki üç gün içinde, İl Yönetim Kuruluna yapılır. İl Yönetim Kurulu, şikâyet konusu kongreye ait dosyayı inceler ve üç gün içinde karara bağlar. Taraflar İl Yönetim Kurulunun bu kararına karşın kararın tebliğ ve ilanından başlayarak üç gün içinde Genel Merkeze itiraz edebilir. Genel Merkezin kararı kesindir.
- İl kongresine seçimler dışında yapılacak şikâyet ve itirazlar il kongresine katılan delegelerin en az beşte biri tarafından kongreden sonraki üç gün içinde Genel İdare Kurulu'na yapılır. Merkez Başkanlık Divanı, yedi gün içinde itirazı karara bağlar. Merkez Başkanlık Divanı'nın kararı kesindir.

YEDİNCİ BÖLÜM – İLÇE VE İL YÖNETİMİ KURULLARI HAKKINDA MÜŞTEREK HÜKÜMLER

MADDE 35- YÖNETİM KURULLARININ GÖREV BÖLÜMÜ

- İl yönetim kurulları ilk toplantısında kendi aralarından bir sekreter, bir muhasip üye seçmek suretiyle görevine başlar. İl başkanı gerekli gördüğü kadar il başkan yardımcısını görevlendirir.
- İlçe yönetim kurulları ilk toplantısında kendi aralarından bir sekreter, bir muhasip üye seçmek suretiyle görevine başlar. İlçe başkanı gerekli gördüğü kadar ilçe başkan yardımcısını görevlendirir.
- Kurul üye sayısının asgari salt çoğunluğu ile seçim yapılır. Seçilmek için toplantıya katılanların salt çoğunluğunun oyunu almak yeterlidir. Oyların eşit olması halinde, başkanın

oy verdiği taraf kabul edilir. Başkan, başkan yardımcıları, sekreter üye ve muhasip üyenin görevleri şöyledir;

- Başkan: Partiyi temsil eder. Başkanlığa bağlı teşkilatı denetler. Hesap işlerine ait belgeleri muhasip üye ile imzalar, yokluğunda kendisine hangi yardımcının vekâlet edeceğini belirler. Kademe teşkilatı temsil yetkisi bulunur. Bulunduğu kademedeki seçmen sayısının %5'ini Partiye üye yapmayı hedefi doğrultusunda çalışmalar yürütür.
- Başkan Yardımcıları: İl Yönetim Kurulu üyeleri arasından başkan tarafından seçilirler. Başkanın ve yönetim kurulunun kendisine vereceği işlere bakarlar. Başkan yardımcılarının görev isimleri Genel Merkez Başkanlık Divanlığı ile paralellik arz eder.
- Sekreter Üye: Kanun, tüzük ve yönetmelikler uyarınca gerekli defterleri tutar. Yönetim kurulu tutanaklarını düzenler, karar defterlerini yazar ve

imza ettirir, dosyaları ve her çeşit evrakı muhafaza eder. Başkan bulunmadığı zaman Partiyi temsil eder ve Partiyi sözcülük eder.

- Muhasip Üye: Yönetim kurulunun hesap işlerine bakar. Kanun, tüzük ve yönetmelikler uyarınca muhasebe defterini tutar. Harcamaların kurul kararına uygun olmasından başkanla birlikte sorumludur. Aidatları tahsil eder ve bunun için gerekli tedbirleri alır. Gelir bulmak imkânlarını kurula teklif eder. Kongreye sunulacak kesin hesap raporunu ve bütçe tasarısını hazırlar.
- İl ve ilçe başkanlık yönetimleri en az on beş günde bir toplanır. Başkanın gerekli gördüğü hallerde, daha kısa sürede toplanabilir. Yönetim üye sayılarının salt çoğunluğuyla toplanır, toplantıya katılanların çoğunluğuyla karar alır.
- İl ve ilçe yönetim kurulları sorumlu olduğu işler, başkanın teklifi ve yönetim kurulu kararıyla üyeler arasında bölüştürülür. Görevliler verilen

görevlerin yerine getirilmesinden birinci derecede sorumludur.

- Başkan yardımcısı, sekreter ve muhasip üyeden biri veya birkaçı başkanın teklifi ve yönetim kurulu kararıyla değiştirilebilir. Durum gerekçeleriyle birlikte yedi gün içerisinde Genel Merkeze bildirilir.

MADDE 36- KURUL TOPLANTILARI, İSTİFA ETMİŞ SAYILAN ÜYELER

- İl ve ilçe yönetim kurulları, on beş günde bir veya başkanın uygun göreceği durumlarda üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve bu tüzükte aksine hüküm yoksa toplantıya katılanların çoğunluğu ile karar verir.
- Kararlar mevcut üyeler tarafından imzalanarak saklanır. Katılmayan üyeler karar defterinde gösterilir.
- Birbirini takip eden üç toplantıya mazeretsiz olarak katılmayan üye istifa etmiş sayılır.

Hakkında istifa etmiş kararı verilen üyenin bir üst kurula itiraz hakkı vardır. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.

- Herhangi bir nedenle yönetim kurulu üyeliklerinden birinin boşa çıkması halinde kongrede aldıkları oy sırasına göre yedek yönetim kurulu üyeleri göreve çağırılır.

MADDE 37- İLÇE VE İL YÖNETİM KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ

Yönetim Kurulları;

- Bulunduğu il ve ilçedeki seçmenleri Parti üyesi yapma konusunda her türlü çalışmayı kademe başkanıyla birlikte yapmak,
- Kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerini, Genel İdare Kurulu kararlarını, üst kademelerin vereceği talimatları ve kendisini göreve getiren kongrenin kararlarını yerine getirmek ve kendine

bağlı teşkilatı denetlemek ve alt teşkilat kademelerinin çalışmalarını koordine etmek,

- Partinin üye sayısını ve tarafların Partiye olan ilgisini arttırmak, Parti görüşlerini anlatmak ve yaymak, Partiyi güçlendirmek, seçimlerde Parti adaylarının kazanması için çalışmak, Partinin tüzük ve programları çerçevesinde kamuoyu nezdinde duruş ve tavır sergilemek, ülke gündemi ve gelişen siyasi olaylarla ilgili olarak Genel Merkezin açıklamaları doğrultusunda basın açıklamaları yapmak,
- Bulunduğu il veya ilçenin yerel sorunlarıyla ilgilenmek, bu konuda hazırladıkları raporları üç aylık sürelerle bir üst kademe yönetim kuruluna sunmak,
- Üst kademeler ile bilgi alışverişi yapılarak mahallinde siyasal, sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlemek,
- Kongreleri toplantı tarihinden en az on beş gün önce mahallin mülki amirine bildirmek,

- Kademe kongrelerinin delege listelerini Siyasi Partiler Kanununun 21. Maddesinde öngörülen şekilde ismen hazırlayıp, kongre başkanlık divanına vermek,
- Siyasi Partiler Kanununun 33. Maddesinde öngörüldüğü şekilde kongreler hariç olmak üzere, her kademedede, yönetim kurulu başkanlığına, yönetim kurulu asil ve yedek üyeliklerine, disiplin kurulu başkanlığı ile asil ve yedek üyeliklerine seçilenlerin, Parti tüzüğünde belirtilen bir göreve getirilenlerin adlarını, soyadlarını, doğum yer ve tarihlerini, meslek ve sanatlarını, ikametgâhlarını; o mahallin en büyük mülki amirliğine seçim veya atamadan başlayarak on beş gün içinde yazıyla bildirmek,
- Kendi kongrelerinde görüşülecek işleri hazırlamak, çalışma ve kesin hesap raporu ile dönem bütçe tasarısını kongreye sunmak,

- Parti gelirinin en elverişli şekilde toplanması ve yeni gelir kaynaklarının bulunması için tedbirler almak,
- İlçe ve il yönetim kurullarınca kendi üyelerinin katılımıyla yılda en az bir defa toplantı yaparak ülke ve Parti sorunlarını görüşmek ve istişare etmekle yükümlüdürler.
- Yönetim kurulu üyeleri her ne suretle olursa olsun, Parti aleyhine çalışma yürütemez, söylemde bulunamaz. Bu çalışmalar aleni olarak belirlenirse ilgili disiplin hükümleri uygulanır.

MADDE 38- YÖNETİM VE DİSİPLİN KURULU BAŞKAN VE ÜYELİKLERİNİN BOŞA ÇIKMASI

- İlçe ve İl Yönetim Kurulu ile disiplin kurulu asil ve yedek üye sayısı, yedeklerinin getirilmesinden sonra yarıdan aşağıya düşerse, kurul boşalmış sayılır. Bu halde, boşa çıkan kurullar yerine bir üst kademe yönetim kurulunca yenileri teşkil olunur. Bu kurullar, kongrece seçilmiş yönetim

ve disiplin kurullarının hak ve yetkilerine haizdir. Bu halde olağanüstü kongre yapılmasına ya da olağan kongreye kadar görevlerine devam etmelerine karar vermeye Genel İdare Kurulu yetkilidir.

- Disiplin hükümlerine göre hakkında Partiden geçici veya kesin çıkarılma kararı bulunan kimselerin, İl Yönetim Kurulunun vereceği kararla görevi son bulur. Ancak, hakkında görevinin son bulması ile ilgili yönetim kurulu kararı verilen kişinin, bu karara karşı Genel Merkeze itiraz etme hakkı vardır. Genel Merkezin bu konuda vereceği karar kesindir.

MADDE 39- BAĞDAŞMAYAN GÖREVLER

- Parti üyeleri seçimle oluşan Parti organlarından yalnızca birine seçilebilirler.
- Partili milletvekilleri seçimle teşekkül eden organlardan yalnızca Genel Merkez teşkilatında görev yapabilir.

- Birinci derece akrabalar aynı disiplin kurulunda birlikte görev alamaz.
- Disiplin kurullarının başkan ve üyeleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği ve kongre delegeliği hariç, Partiyle herhangi bir surette hizmet akdi yapamaz, Partiden gelir sağlayamaz.
- Belediye başkanları ile belediye ve il genel meclisi üyeleri Partinin her kademe kongresi için delege olabilir. Ancak belediye başkanları, Parti yönetim organlarında görev alamaz.
- Aynı kurulda görev alması uygun olmayanlardan, en fazla oy almış olanın üyelik sıfatı devam eder. Oyların eşitliği halinde kura çekilir.

MADDE 40- KONGRESİNİ YAPMAYAN KADEMENİN DURUMU

Her ne sebeple olursa olsun, kendi kademesinin kongresini yapamamış ilçe ve il teşkilatı üst kademe kongresine katılamaz.

SEKİZİNCİ BÖLÜM – MERKEZ TEŞKİLATI

I – BÜYÜK KONGRE

MADDE 41- BÜYÜK KONGRENİN ZAMANI VE İLANI

- Büyük kongre en az iki, en fazla üç yılda bir Genel İdare Kurulu veya genel başkanın belirleyeceği tarihte olağan ve gerek duyulan zamanlarda olağanüstü toplanır. Kongre öncesinde toplantının günü, yeri, saati ve gündemi toplantı gününden en az on beş gün önce toplantının yapılacağı yerde ve parti genel merkezinin ilan panosunda asılarak delegelere duyurulur. İlk toplantıda gerekli yasal çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantı çoğunluk aranmaksızın yapılır. Toplantı yedi gün içinde aynı saatte aynı yerde yapılır.
- Olağanüstü toplantılar, genel başkanın veya Genel İdare Kurulunun lüzum görmesi veya

büyük kongre üyelerinin en az beşte birinin yazılı istemi üzerine yapılır.

- Başkanlık Divanı, delegelerin toplantının yapıldığı yeri, saati ve tarihi ile gündemden haberdar olmasını sağlamak için yazılı ve sözlü yaygın haberleşme ve iletişim araçlarıyla duyurmakla yükümlüdür.

MADDE 42- BÜYÜK KONGRENİN YAPILMASI

- Büyük kongre seçilmiş delegelerle tabii üyelerden teşekkül eder. Seçilmiş Delegeler, il kongresinde büyük kongre için seçilen delegelerdir.
- Tabii Üyeler Şunlardır;
 - Parti Genel Başkanı
 - Genel İdare Kurulu üyeleri
 - Parti üyesi olan bakanlar
 - TBMM'nin Partili üyeleri
 - Merkez disiplin kurulu üyeleri

- Seçilmiş delege sayısının %15'ini aşmamak koşuluyla Parti üyeliği devam eden kurucular kurulu üyeleri
- Kurucular kurulu üyelerinin sayısının seçilmiş delege sayısının %15'i aşması durumunda tabii üye olarak büyük kongreye katılacak kurucular kurulu üyelerini her büyük kongre öncesinde Genel İdare Kurulu belirler.

MADDE 43- TOPLANTI VE KARAR YETER SAYISI

- Büyük kongre yoklama yapıldıktan sonra, yeter sayı varsa, Parti Genel Sekreteri tarafından açılır. İlk toplantı için toplantı yeter sayısı Büyük Kongre üye tam sayısının salt çoğunluğudur, salt çoğunluğun sağlanamadığı hallerde ikinci toplantıda hazır bulunanlarla toplantı gerçekleştirilir.

- Büyük Kongrenin karar yeter sayısı tüzükte aksine hüküm yoksa hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğudur.

MADDE 44- KONGRE DİVANI

Büyük Kongrede gündeme geçilmeden önce bir başkan, bir başkan yardımcısı ve yeteri kadar kâtip üye seçilerek kongre divanı oluşturulur. Büyük Kongre Başkanı, kongrenin açılışını yapan kişiye toplam delege sayısının onda birinin imzası ile verilecek önerge oylanması suretiyle belirlenir. Verilen önerge üzerine Divan Başkanı, Başkan Yardımcıları ve kâtipler el kaldırma suretiyle seçilir. Kongre Divanı, görüşmeleri yönetmek, toplantı düzenini sağlamak, tutanağı düzenlemek, sayım ve dökümü denetlemekle görevlidir.

MADDE 45- BÜYÜK KONGRENİN GÜNDEMİ

Büyük Kongrenin gündemi Genel İdare Kurulu tarafından belirlenir. Olağanüstü Büyük Kongrenin gündemi, çağrışı yapan organ tarafından hazırlanır.

MADDE 46- AÇILIŞ KONUŞMASI, RAPORUN OKUNMASI

Büyük Kongrede divan teşkilinden sonra açılış konuşması için Parti Genel Başkanına söz verilir. Bundan sonra Genel İdare Kurulu'nun faaliyet ve hesap raporu Başkanlık Divanı üyelerinden biri tarafından okunur.

MADDE 47- KOMİSYONLAR

Büyük kongrede divanın çalışmalarına yardımcı olmak üzere, işin mahiyetine ve kongrede beliren eğilime göre komisyonlar oluşturulur. Divan başkanı, açılış konuşmasından sonra kurulması öngörülen komisyonlar için, büyük kongre delegeleri içinden aday gösterilmesini ister. Her komisyon için üç üye olmak

kaydı ile teklif olunacak adaylar, açık oylama ile büyük kongrenin oyuna sunulur.

MADDE 48- GÖRÜŞMELER

- Büyük kongredeki görüşmeler gündemdeki sıraya göre yapılır. Bu sıranın değiştirilmesi veya ilanda yer almayan bir konunun gündeme alınması talebi mevcut delegelerin beşte birinin vereceği bir dilekçe ve büyük kongre üyelerinin salt çoğunluğunun kabulü ile gerçekleştirilir.
- Parti tüzük ve programında değişiklik yapılmasına ilişkin olan veya Parti politikalarını ilgilendiren konulardaki teklifleri karara bağlamak için; bunların genel başkan, Genel İdare Kurulu veya büyük kongre üyelerinin en az yirmide biri tarafından ileri sürülmüş olması gerekir.
- Kanunlar, Parti tüzük ve programı çerçevesinde toplumu ve devleti ilgilendiren konularla ilgili Parti yönünden genel mahiyette bağlayıcı özellik

taşıyan konulardaki teklifleri karara bağlamak için, teklifin büyük kongrede hazır bulunan üyelerin üçte biri tarafından verilen önerenin yapılmış olması şarttır.

- Bu teklifler büyük kongrece seçilecek bir komisyonda görüşüldükten sonra komisyon raporu ile incelenir ve karara bağlanır.

MADDE 49- BÜYÜK KONGRENİN GÖREV VE YETKİLERİ

Büyük kongre, Partinin en yüksek organı olup görev ve yetkileri şunlardır;

- Parti genel başkanını, Partinin Genel İdare Kurulu'nun altmış asil ile otuz yedek üyesini ve merkez disiplin kurulunun da yetmiş beş asil ve yirmiş beş yedek üyesini seçer.
- Partinin gelir-gider ve kesin hesabını kabul, Başkanlık Divanı ve Genel İdare Kurulunu ibraz eder veya etmez. Gerekli hallerde sorumlular

hakkında dava açılmasına karar verir ve bu kararın icrası için Genel Başkanı görevlendirir,

- Partinin tüzük ve programını kabul eder veya değişiklik yapar,
- Toplumunu, devleti ve Partiyi ilgilendiren konular ile kamu faaliyetleri ve Parti politikalarında genel nitelikte olmak şartı ile bağlayıcı ve temenni kararı alır,
- Partinin kapanmasına veya başka bir Partiyle birleşmesine ve böylece hukuki varlığı sona erecek Partinin mallarının tasfiye veya intikal şekline dair kararlar verir,
- Kanunlar ve tüzükte kendisine verilen diğer görevleri yerine getirir.

MADDE 50- BÜYÜK KONGRE SEÇİMLERİ

- Genel başkan, Genel İdare Kurulu ile merkez disiplin kurulu üyelerinin seçimleri yargı gözetimi altında gizli oy ve açık tasnif esasına göre aşağıdaki şekilde yapılır;

- Seçim yapılacak Büyük kongre toplantılarından en az on beş gün önce kongreye katılacak üyeleri gösteren listeler, Yüksek Seçim Kurulunun tayin edeceği Seçim Kurulu Başkanına iki nüsha olarak verilir. Siyasi Partiler Kanununun 21. Maddesindeki esaslara göre seçim kurulu başkanınca tasdik edilen listeler toplantı tarihinden yedi gün önce Parti Genel Merkezi binasına asılmak sureti ile ilan edilir. İlan süresi üç gündür. İlan süresince liste hakkındaki itirazlar ilgili hâkime yapılır. Bu suretle ilgili seçim kurulu tarafından kesinleştirilen ve mühürlenerek Partiye gönderilen listeye hiçbir suretle itiraz edilemez.
- Büyük kongrede yapılacak seçimlerde aday olmak için şahsen müracaat edenlerin listeleri organlara göre ayrı ayrı olmak üzere çarşaf veya blok liste usulüyle düzenlenip mühürlenmek için görevli seçim kurulu başkanına verilir.

- Kongrelerde Genel Başkan veya Genel İdare Kurulunun teklifiyle blok liste veya çarşaf liste yöntemi uygulanır. Ancak, kongre üyelerinin beşte birinin yazılı başvurusu ve kongreye katılanların salt çoğunluğunun karar vermesi ile de çarşaf liste yöntemi uygulanabilir.
- Blok Liste: Blok listeye seçim yapılacaksa; blok listeler yeteri kadar çoğaltılır ve varsa ferdi aday pusulalarıyla birlikte mühürlenmek üzere ilçe seçim kurulu başkanına veya sandık kurulu başkanına teslim edilir ve mühürlendikten sonra oy pusulası olarak kullanılır. Birden fazla blok listeye seçim yapılması halinde, delege, bu listelerden birinde bulunan adayı çizebilir, yerine diğer listedeki bir adayı veya ferdi adayın ismini yazabilir. Her organın seçilecek aday sayısından fazla aday ismi yazılması veya işaretlenmesi halinde oy pusulası geçersiz sayılır. Bir zarftan birden fazla aynı içerikli blok liste çıkarsa, bunlardan biri geçerli sayılır. Farklı içerikli

birden fazla blok liste çıkması durumunda ise hiçbiri dikkate alınmaz ve geçersiz oy olarak kabul edilir.

- Çarşaf Liste: Çarşaf liste usulü kabul edilirse; kongre divan başkanı seçilecek kurulların her biri için ayrı ayrı adaylığa müracaat için makul bir süre belirler. Bu süre içinde müracaat eden toplu ve ferdi adayların isimlerinin başlarına kare veya daire şeklinde kutucuklar konularak her kurul için ayrı ayrı çarşaf listeyi hazırlar. Varsa genel başkanın belirlediği liste başa konulduktan sonra, diğer adaylar soyadına göre alfabetik sıraya göre yazılır. Çarşaf listeler bu şekilde hazırlandıktan sonra divan, bir nüshasını tasdik ederek muhafaza eder. Yeteri kadar çoğaltılan listeler ve oy zarfı mühürlenmek üzere ilçe seçim kurulu başkanına veya sandık kurulu başkanına teslim edilir. Mühürlenmiş çarşaf liste oy pusulası olarak kullanılır.

- Seçimlere girecek liste sayısı biri geçmediği ve tüm kurullar için asıl ve yedek üyeleri gösterir tek liste sunulduğu ve başkaca bir aday çıkmadığı takdirde seçimler seçim kurulunun onaylayacağı bu listenin oy pusulası olarak kullanılması sureti ile yapılır.

MADDE 51- OYLARIN KULLANILMASI

- Seçim kurulunca onaylanmış ve usulüne uygun ilan edilmiş listede adı yazılı olmayanlar oy kullanamaz. Oy kullanma işlemi kimlik bilgilerinin sandık görevlilerine ibrazı ile gerçekleştirilir.
- Oylar, sandık kurulu başkanı tarafından verilen adayları gösterir ve seçim kurulu başkanınca mühürlenmiş listedeki isimlerin işaretlenmesi suretiyle kullanılır.

- Seçilecek organı oluşturacak üye sayısından fazla veya yarısından az adayın işaretlendiği oy pusulaları geçersiz sayılır.
- Tasnif sonucunda en fazla oy alanlar asil üyeliklere, sonra gelenler sırasıyla yedek üyeliklere seçilmiş olur, eşitlik halinde kura çekilir.
- Seçim sonuçlarına tutanakların düzenlenip ilan edilmesinden itibaren iki gün içerisinde ilgili hâkim nezdinde itiraz edilebilir. Hâkim tarafından verilen karar kesindir.

MADDE 52- KONGRE TUTANAKLARI

Kongre sonunda, seçim dışında kongreye ait bütün belge ve tutanaklar kongre divanı tarafından imzalandıktan sonra, kongre başkanı tarafından Genel Başkan'a teslim edilir.

II –GENEL İDARE KURULU

MADDE 53- KURULUŞU, SÜRESİ VE ÇALIŞMA USULÜ

- Genel İdare Kurulu, Partinin büyük kongreden sonra en yüksek karar ve icra organıdır.
- Genel İdare Kurulu; büyük kongre tarafından seçilen yetmiş beş asil ve yirmi beş yedek üyeden teşekkül eder.
- Genel İdare Kurulu üyeliğine büyük kongre delegeleri ile büyük kongre delegelerinin en az yirmide birinin teklifi ile üyeler de aday olabilir.
- Genel İdare Kurulunun görevi, büyük kongrenin gelecek toplantısına kadar devam eder. Bu süre içinde ölüm ve istifa gibi sebeplerle boşa çıkan üyeliklere sırayla en fazla oy alan yedek üye çağrılır.
- Genel İdare Kurulu, en az iki ayda bir toplanır. Genel Başkan'ın gerekli gördüğü hallerde toplantı çağrısı her zaman yapılabilir.

MADDE 54- GENEL İDARE KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ

- Parti program ve tüzük hükümlerini, büyük kongre kararlarını uygulamak ve bunlara göre Partinin bütün teşkilâtını idare etmek,
- Lüzum görülen yerlerde teşkilât kurmak,
- Parti programı ve büyük kongre kararları çerçevesinde genel Parti politikalarını ve stratejilerini saptamak,
- Partinin en yetkili organı olarak Partinin program ve tüzüğünün uygulanması ile ilgili komisyonları teşkil etmek ve ilgili gördüğü konularda yönetmelikler hazırlamak,
- Partinin prensiplerini yaymak için yazılı, sözlü ve sosyal medya imkânlarından faydalanmaya çalışmak,
- Büyük kongreye sunulacak bilançoyu, kesin hesap raporunu, bütçeyi, umumi faaliyet raporunu hazırlamak,

- Partinin gelirini arttırmaya çalışmak ve bunun için gerekli tedbirleri ve kararları almak,
- Tüm Parti teşkilatları için kongre seçim takvimini oluşturmak,
- Partinin menfaatine uygun, kanunların ve tüzüğün yasaklamadığı bütün görevleri yapmak, bu sebeple her türlü kararı ve tedbiri almak.
- Partinin tüm teşkilâtlarının, yasalar, Parti tüzüğü ve yönetmelik hükümlerinin gösterdiği şekil ve şartlar dışına çıkmaları ve kararlar almaları halinde gerekçesini göstermek sureti ile bu tür kararların uygulanmasını menetmek,
- Genel İdare Kurulu, yasalar ve Parti tüzüğü ile kendisine yüklenen yetki ve görevlerden bir kısmını, çalışmalara hız kazandırmak ve aktiviteleri daha da arttırmak amacıyla, Başkanlık Divanına veya Genel Başkan'a devredebilir.

III – GENEL BAŞKAN

MADDE 55- GENEL BAŞKAN SEÇİMİ

- Parti genel başkanı, büyük kongre tarafından gizli oy, açık tasnif esasına göre, ye tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilir. İlk iki oylamada sonuç alınamazsa, üçüncü oylamada en çok oy alan seçilmiş sayılır.
- Genel başkanın görev süresi en çok üç yıl olup, müteakip kongreye kadar devam eder. Genel başkan yeniden aday olabilir. Genel baŐkanlıđın herhangi bir sebepten dolayı boşa çıkması halinde Genel İdare Kurulu en yaŐlı ye başkanlığında Genel İdare Kurulu yeleri arasından gizli oyla, Genel Başkan Vekilini seçer. Genel Başkan Vekili kırk beş gün içerisinde Genel Başkan seçimi için olağanüstü kongreyi toplantıya çağırır. Yapılan olağan üstü toplantıda seçilen Genel Başkan bu görevi seçim yapılacak ilk olağan kongreye kadar sürdürür.

MADDE 56- GENEL BAŞKANIN GÖREV VE YETKİLERİ

- Partiyi temsil yetkisi genel başkana aittir. Kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydı ile Parti adına dava açma ve davada husumet yetkisi, genel başkana aittir. Genel başkan bu konuda, uygun gördüğü Başkanlık Divanı üyesine yetki verebilir.
- Büyük kongreye karşı şahsen sorumludur.
- Parti Genel Başkanı, Genel İdare Kurulunun tabii başkanıdır.
- Genel Başkan, Genel İdare Kurulu üyeleri arasından Başkanlık Divanını belirler.
- Genel Başkan, Genel İdare Kurulu üyeleri arasından uygun gördüğü sayıda Genel Başkan Yardımcısı belirler.
- Genel Başkan gerekli gördüğü takdirde; parti üyeleri arasından Gölge Kabine, Gölge

Bürokrasi, Kurum, Kuruluş ve STK'lardan sorumlu olacak kişileri görevlendirir.

- Genel Başkan, parti adına menkul ve gayrimenkul alım-satım ve kiralama işlemlerinde yetkilidir. Bu yetkisini Genel Muhasip'e devredebilir.
- Genel Başkan uygun gördüğü sayıda Genel Başkan Başdanışman ve Danışman görevlendirir.

IV – BAŞKANLIK DİVANİ

MADDE 57- BAŞKANLIK DİVANININ TEŞKİLİ

Başkanlık Divanı; Genel Başkan, Genel Başkan Yardımcıları, Genel Sekreter, üç Genel Sekreter Yardımcısı, Genel Muhasip ve iki Genel Muhasip Yardımcısından meydana gelir.

MADDE 58- BAŞKANLIK DİVANININ GÖREV VE YETKİLERİ

- Partinin yürütme organıdır. Başkanlık Divanı, en az ayda bir kere toplanır. Genel Başkan'ın daveti halinde, daha sık aralıklarla da toplanabilir.
- Görevleri şunlardır;
 - Büyük kongrenin direktifleri, Genel İdare Kurulu'nun kararları doğrultusunda Parti teşkilatını sevk ve idare eder.
 - Teşkilat kademeleri arasında uyumun sağlanmasına çalışır.
 - TBMM Parti grubu ile Genel Merkez arasındaki iletişimi sağlar.
 - Genel İdare Kurulu'nun gündemini hazırlar.
 - Seçimlerle ilgili çalışmalarını planlar, seçimleri sevk ve idare eder.

MADDE 59- BAŞKANLIK DİVANI ÜYELERİ VE GÖREVLERİ

- Genel Başkan Yardımcıları, Genel Başkan tarafından uygun görölen sayı kadar belirlenir ve Genel Başkan tarafından görevlendirilir.
- Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcıları:
 - Genel Sekreter, Genel Sekreter yardımcılarının görevlerini kendi içinde belirler.
 - Genel Sekreterlik aşağıdaki görevlerden sorumludur;
 - a) Genel İdare Kurulu ile Başkanlık Divanı kararlarının zapta geçirilmesi,
 - b) Genel Merkezin her türlü evrak işleriyle yazışmalarının düzenlenmesi,
 - c) Merkez teşkilâtı idari hizmetlerinin ifası,
 - d) Genel İdare Kurulu kararlarını uygulamak, Genel İdare Kurulu'na karar tasarıları ve öneriler sunmak,

- e) Genel Başkanlık adına Partiyi mahkemelerde, devlet daireleri ve kuruluşlarında, özel ve tüzel kişilere karşı temsil etmek,
- f) Genel sekreterlik Partinin haberleşme birimidir.
- g) Genel Merkez'e personel alımı konusunda Genel Başkan ve Genel Muhasip'in görüşünü alarak kadro tahsisi için teklifler sunmakla görevlidir.
- Genel Muhasip ve Genel Muhasip yardımcıları:
 - Genel Muhasiplik aşağıdaki görevlerden sorumludur;
 - a) Parti merkez teşkilâtının mali işlerini yürütmek,
 - b) Hazine yardımı başta olmak üzere Parti gelirlerinin tüzük, kanun ve çıkarılacak yönetmeliklere uygun şekilde harcanmasını sağlamak ve buna nezaret etmek,
 - c) Mali konularda yapılacak sözleşmelerin ve girişilecek yükümlülüklerinin usulüne ve

mevzuata uygun olarak tamamlanmasını gerçekleştirmek,

d) İl teşkilâtlarının mali işlerinin dzenli yurütulmesini temini için gerekli tedbirleri almak, takip ve kontrol etmek,

e) Partinin muhasebe işlerine ait yazışmaları, Genel Başkan tek imza ile veya Genel Muhasip iki imza ile birlikte imzalamakla görevli ve sorumludur.

- Genel Başkan Yardımcılarının Yardımcıları:
- Genel Başkan Yardımcıları kendilerine gerek duydukları sayıda yardımcı secer ve Genel Başkanın onayına sunar.

ÜÇÜNCÜ KISIM- YARDIMCI VE YAN KURULUşLAR

MADDE 60- DANIşMA KURULU

- Danışma Kurulu, Genel Başkanın uygun gördüğü ve sececeğı üyelerden oluşur.

- Danışma Kurulu, genel başkanın başkanlığında, Başkanlık Divanı üyeleri ile üç ayda bir olağan toplantı yapar. Genel Başkanın uygun gördüğü hallerde, daha sık toplanabilir.
- Toplantılar üyelerin salt çoğunluğu ile yapılır, kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde, genel başkanın tercihte bulunduğu tarafın görüşü karara bağlanır. Kararlar alınacak karara göre gizli ya da açık oyla alınır.
- Merkez Danışma Kurulunun Görev ve Sorumlulukları
 - a) Kanun ve tüzük hükümlerine göre yapılması gereken ve ilgili organlar tarafından hazırlanan TBMM Grup Yönetmeliği dışındaki yönetmelikleri incelemek, görüşmek ve hazırladığı raporu Genel İdare Kurulunda değerlendirilmek üzere Genel Başkanlık Makamına sunmak.

- b) Partinin genel politika ve faaliyetlerini, kurucu değer ve ilkeleri ile temel hedefler ve politikalar açısından izlemek, değerlendirmek ve alınması gereken tedbirler ile ilgili hazırlanan raporu Genel İdare Kurulunda değerlendirilmek üzere Genel Başkanlık Makamına sunmak.
- c) Genel Başkanın teklif ettiği konuları inceleyerek, konu hakkında hazırlayacağı raporu Genel Başkanlık Makamına sunar.

MADDE 61- PARTİ İÇİ EğİTİM KURULU

- Parti faaliyetleri ile ülke yönetimi ve gündemi için gerekli eğitimlerin verilebileceği bir merkez oluşturulur. Bu amaçla, Genel İdare Kurulu tarafından bir yönetmelik çıkarılarak gerekli düzenlemeler yapılır.
- Partiye yapılan hazine yardımlarının belli bir oranı Parti içi eğitimlerin yapılması için ayrılır.

MADDE 62- BİLİM-EĞİTİM KURULU

- Dünyada ve Türkiye’de bilimsel ve teknolojik gelişmeleri takip etmek, incelemek, ülkemizde bilimsel ve teknolojik atılımlar üzerine çalışmalar yapmak, görüş ve önerilerini Genel İdare Kurulunda görüşmek üzere Genel Başkanlık Makamına sunmak üzere bilim-eğitim kurulu oluşturulur.
- Kurulun üye sayısı, görev, yetki ve sorumluluk alanı ile çalışma usul ve esasları Genel İdare Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

MADDE 63- ETİK KURULU

- Kurul, Genel İdare Kurulu tarafından seçilen beş asil ve üç yedek üyeden oluşur. Kurul başkanını, kurul kendi arasından gizli oyla seçer.
- Kurul, üye sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar alır.

- Kurul, tüm Parti kadrolarının tüzük ile programda belirlenen kurucu değerler ve ilkeler ile temel amaçlar doğrultusunda bilinçlendirilmesini sağlamak amacıyla çalışmalar yapar, bu konuda hazırladığı raporları Genel İdare Kurulunda görüşülmek üzere Genel Başkanlık Makamına sunar.
- Parti disiplin kurullarının görev ve yetkisi dışında kalan konularda, kurucu değerlere ve ilkelere aykırı söz, tutum ve davranışlarda bulunan Parti üyeleri hakkında yapılacak başvurular üzerine gerekli inceleme ve araştırmayı yaparak sonucu ilgili Parti içi mercilere bildirir.
- Partinin genel politika ve faaliyetlerini Parti ilkeleri açısından izlemek, değerlendirmek, bu konularda tavsiye kararları alarak Genel İdare Kurulunda görüşülmek üzere Genel Başkanlık Makamına sunar.
- Genel Başkanın vereceği diğer görevleri yerine getirir.

- Kurulun alışma esasları Genel İdare Kurulunca ıkarılacak Parti içi yönetmelikle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ KISIM – DİSİPLİN HÜKÜMLERİ

MADDE 64- DİSİPLİN KURULLARI HAKKINDA GENEL ESASLAR

- Anayasaya, Kanunlara, Parti tüzüğüne, yönetmelikler ve yetkili Parti organlarınca alınan kararlara aykırı hareket eden Parti yeleri hakkında karar vermek ve bu tüzükte gösterilen işleri yapmak.
- Her kademedeki disiplin kurulu yeleri, Partide seçimle gelinen bir başka organda görev alamayacağı gibi, Partide cretli herhangi bir hizmet kabul edemez.
- Eşler, birinci ve ikinci derecedeki kan ve sıhri hısımlar aynı disiplin kurulunda birlikte görev alamaz.

- Disiplin kurullarının görev süreleri müteakip kongreye kadar devam eder.
- Özürsüz üst üste üç toplantıya katılmayan kurul üyesi çekilmiş sayılır ve yerine sırasıyla yedekleri çağırılır. Üyeliklerde boşa çıkma durumunda oy sırasına göre yedekler çağırılır.
- Disiplin kurulları ilk toplantılarında kendi aralarında bir başkan, bir başkan vekili ve bir sekreter seçer.
- Disiplin kurulu toplantıları gizlidir.
- Kanun ve sair mevzuat ile bu tüzükle aksi öngörülmedikçe Partiden kesin ihraç kararı için salt çoğunluk gereklidir.
- Disiplin kurulları, kendilerine tevdi edilen bir işi en geç bir ay içinde görüşerek karara bağlamak zorundadır. TBMM'nin çalışmalarına ara vermesi veya soruşturmanın genişletilmesine karar verilmesi üzerine kurul ek süre talep edebilir.

- TBMM üyelerinin kesin ihraç kararları Müşterek Disiplin Kurulunda (Merkez Disiplin Kurulu ve TBMM Grup Disiplin Kurulu) alınır.
- Disiplin organları kararları gizli oyla verilir. Disiplin kurullarına sevk edilen Partili kendisini sözlü veya yazılı olarak savunma hakkına sahiptir. Savunma için süre, savunmaya çağrı belgesinin ilgiliye tebliğinden itibaren on beş gündür. Savunmaya çağrı, disiplin kurulu başkanlığınca yazılı olarak yapılır. Bu yazıda uygulanması istenen disiplin cezası ve buna neden olan fiiller açıkça belirtilir.
- Disiplin organları, sevk yazısında istenen disiplin cezasından daha ağır ceza veremez. Disiplin organlarınca verilen cezalar, gerekçeleriyle birlikte en geç otuz gün içinde ilgililere tebliğ olunur. Kanunun gerektirdiği hallerde bu süre kısaltılabilir. Aynı süre içerisinde tebliğ edilmeyen cezalar geçersiz sayılır.

- Parti organ ve kurulları, disiplin kurullarının incelemelerini kolaylaştırmak ve her tür bilgi, belge isteklerine süresinde cevap vermek zorundadır.

MADDE 65- İL DİSİPLİN KURULU

- İl disiplin kurulu, il kongresince seçilen yedi asil, üç yedek üyeden meydana gelir.
- İl disiplin kurulu il hudutları içinde ikamet eden, ancak diğer üst disiplin kurullarının görev sahasına giren üyeler dışında kalan diğer bütün üyeler hakkında birinci derecede disiplin kararı almaya yetkilidir.
- Kurul resen takibat yapamaz. Tüzükte gösterilen yetkili organlarca kendisine intikal ettirilen dosyaları karara bağlar. Dosyaların tetkiki sırasında, başka bir suç işlendiğine dair kanaat oluşursa bu husus hakkında yetkili organa ayrıca bilgi verilir.

- Taraflar, il disiplin kurulu kararına karşı, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Merkez disiplin kuruluna itiraz edebilirler. İl disiplin kurulunca verilen kesin çıkarma cezaları, ilgili itiraz etmemiş olsa bile, incelenmek üzere merkez disiplin kuruluna gönderilir.
- İtiraz üzerine merkez disiplin kurulunca il başkanlıklarından istenen bilgi ve belgeler on gün içinde kurula gönderilir.
- Genel İdare Kurulu, bir ilde disiplin kurulunun boşa çıkması halinde onun görevlerini geçici olarak yerine getirmek üzere civar bir ilin disiplin kuruluna yetki verebilir.

MADDE 66- MERKEZ DİSİPLİN KURULU

- Merkez disiplin kurulu, Büyük kongre tarafından seçilen on beş asil, yedi yedek üyeden teşekkül eder. Merkez disiplin kurulu bu tüzükle belirlenen usule göre seçilir.

- Oylarda eşitlik olması halinde disiplin kurulu başkanının oy verdiği karar geçerli sayılır.
- Kurul, genel başkan, Genel İdare Kurulu üyeleri ile İl Yönetim Kurulu başkan ve üyeleri, Partinin kurucu üyeleri, TBMM eski üyeleri ve eski bakanlar hakkında birinci derecede disiplin kararı vermeye yetkilidir.
- İl disiplin kurullarınca alınan ve itiraz yoluyla kendine gelen kararı inceler; tasdik, lehte veya aleyhte değiştirme veya tamamen ortadan kaldırma suretiyle en geç bir ay içinde kesin olarak sonuçlandırır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına ara vermesi veya soruşturmanın genişletilmesine gerek görülmesi hallerinde en fazla üç ay içinde karar verilmek üzere bu süre uzatılabilir. Bu süre içinde karar verilmediği takdirde, il disiplin kurulu kararı kesinleşir.
- Merkez disiplin kurulu, Genel İdare Kurulu'nun talebi üzerine Parti yönetmeliklerinin, kanuna ve

tüzüğe uygun olup olmadığını inceler ve sair hukuki konularda mütalaa verir.

- Merkez disiplin kurulu kararları, uygulanmak üzere Genel Başkanlık Makamına sunulur.

MADDE 67- DİSİPLİN CEZALARI

Disiplin cezaları şunlardır:

1. Uyarma
2. Kınama
3. Partiden geçici çıkarma
4. Partiden kesin çıkarma

Partinin Müşterek Disiplin Kurulunca TBMM grup üyeliğinden kesin olarak çıkarılan bir üye, Parti üyeliğinden de çıkarılır. Parti üyeliğinden çıkarılan bir üye de Partinin TBMM grubu üyeliğinden de çıkarılır. Gruptan geçici olarak çıkarılan üye ceza süresince grup çalışmalarına katılamaz. Geçici çıkarma cezası verilen Parti üyesi, Parti faaliyetlerine katılamayacağı gibi Parti organlarına da hiçbir teklifte bulunamaz. Ancak

bu hüküm o üyenin Parti tüzüğüne, programına Partinin diğer mevzuatına ve organların bağlayıcı kararlarına uyma zorunluluğunu ortadan kaldırmaz. Geçici çıkarma cezası alan Parti üyelerine bu süre içerisinde Partide hiçbir görev verilemez. Geçici çıkarma cezasının süresi bir aydan az, bir yıldan fazla olamaz. Bu cezalar kararda tayin edilen süre içinde tatbik edilir.

MADDE 68- DİSİPLİN CEZASINI GEREKTİREN HALLER

- Uyarma cezasını gerektiren haller:
 - a) Yetkili organlarca davet edildiği halde toplantılara katılmamak
 - b) Yetkili Parti organlarınca verilen görevleri makul bir sebep göstermeksizin kabul etmemek.
 - c) Hal ve hareketleriyle Partiyi küçük düşürücü durumlara sebep olmak.
 - d) Hakkında disiplin cezalarından herhangi birisi kesinleşen bir üye aynı disiplin suçunu tekrar

işlemesi halinde bir üst disiplin cezası ile cezalandırılır.

• Kınama cezasını gerektiren haller:

a) Kanunlara, Partinin program, tüzük ve yönetmelik hükümlerine, Partinin yetkili organları tarafından verilen sözle aykırı tavır ve harekette bulunmak, konulan yasaklara uymamak.

b) Kongrelerde oy pusulalarında tahrifat yapmak veya her ne şekilde olursa olsun seçimlere hile karıştırmak.

c) Parti içi huzuru bozacak şekilde, Partilileri birbirine düşürecek hareketlerde bulunmak.

d) Tüm kanuni sorumluluklar saklı kalmak şartı ile hizmetin devamı süresince Partideki görevi gereği olarak kendisine teslim edilen eşya ve malzemeyi kaybetmek veya görevden ayrılma halinde teslim etmemek.

e) Partice tutulması gereken defter ve kayıtları usulüne uygun olarak tutmamak, tüzükte belirtilen süreler içerisinde görevleri yerine getirmemek.

f) Hakkında disiplin cezalarından herhangi birisi kesinleşen bir üye aynı disiplin suçunu tekrar işlemesi halinde bir üst disiplin cezası ile cezalandırılır.

• Geçici çıkarma cezasını gerektiren haller:

a) Kanunlara, Parti program, tüzük ve yönetmelik hükümlerine; Partinin yetkili organları tarafından verilen kararlara yazı ile muhalefet etmek, bu yolda basına beyanatta bulunmak.

b) Partinin gizli karar ve yazılarını her ne sebeple olursa olsun açıklamak.

c) Partinin her kademedeki yönetici ve üyeleri hakkında gerçek dışı haber yaymak, iftira, karalama ve küçük düşürücü beyan ve davranışlarda bulunmak.

d) Partiyi şahsi menfaatine alet etmek, Partinin nüfuzunu kötüye kullanmak.

e) Yöneticilik görevini ihmal ederek Partiyi maddi ve manevi zarara uğratmak.

f) 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar, kadına şiddet, çocuğa şiddet veya çocuğun cinsel istismarı, cinsel taciz ve saldırı, hayvana eziyet ile çevre ve doğayı tahribat nedeniyle herhangi bir suçtan ve terör suçları nedeniyle haklarında soruşturma başlatılan üye ve yönetici hakkında soruşturma ve kovuşturma aşaması sonuçlanana kadar geçici çıkarma tedbiri uygulanabilir.

- Kesin çıkarma cezasını gerektiren haller:
 - a) Herhangi bir sebeple Partili sıfatı ile faaliyetlerinden dolayı hakkında yetkili devlet organlarınca takibat yapılarak suçlu görülmek.
 - b) Kanun ve sair mevzuat uyarınca Partideki görevinden uzaklaştırılması veya Partiden çıkarılması istemine sebep olacak davranışlarda bulunmak.
 - c) Siyasi Partiler Kanununca konulan yasakları ihlal etmek suretiyle Parti hakkında kanuni takibata sebebiyet verecek davranışlarda bulunmak.

d) Yönetici veya görevli olarak sıfatını suiistimal ederek Partinin resmi kayıtlarında tahrifat yapmak veya belgeleri ortadan kaldırmak.

e) Affa ve zamanaşımına uğramış olsa dahi, 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar, kadına şiddet, çocuğa şiddet veya çocuğun cinsel istismarı, cinsel taciz ve saldırı, hayvanların istismarı, hayvanlara uygulanan eziyet ile çevre ve doğayı tahribat nedeniyle herhangi bir suçtan ve terör suçları nedeniyle mahkûmiyetine kesin olarak karar verilen üyeler hakkında kesin çıkarma kararı verilir.

- Disiplin suçlarından dolayı takibat yapan disiplin kurulu, suçun işleniş tarzı ve olayın mahiyetine göre sevk eden kurulun kararına bağlı kalmak şartı ile yukarıda zikredilen disiplin cezalarından herhangi birini vermeyi kararlaştırabilir.
- Cezayı gerektiren bir fiilden haberdar olunmasından itibaren altı ay ve her halükarda olayın gerçekleşmesinden bir yıl geçtikten sonra takibat yapılamaz.

- Partinin kesin çıkarma kararı, üyenin Parti kayıtlarından isminin silinmesi suretiyle yerine getirilir. Bu görev Partinin kayıtlı bulunduğu ilçe başkanlığı tarafından yapılır.

MADDE 69- DİSİPLİN KURULUNA SEVK YETKİSİ

- Bir Partili hakkında disiplin suçu sebebiyle idari tahkikat yapmaya, sevk edilecek disiplin kuruluna göre İl Yönetim Kurulu, Genel İdare Kurulu ve Genel Başkan yetkilidir.
- Milletvekillerinden gruba ilişkin fiil ve hareketlerinden dolayı disiplin takibatı yaptırmaya Genel Başkan ve Grup yönetim kurulu yetkilidir.
- İlçe Yönetim Kurulu başkan ve üyeleri, belde ve ilçe belediye meclisi üyeleri ve il genel meclisi üyeleri hakkında disiplin takibatı istemeye il yönetim kurulları; İl yönetim ve disiplin kurulları başkan ve üyeleri, il ve büyükşehir belediye

başkanları, büyükşehir dâhilindeki ilçe belediye başkanları, TBMM Eski Üyeleri, Eski Bakanlar, Partinin kurucu üyeleri, Merkez disiplin kurulu başkan ve üyeleri ve Genel İdare Kurulu üyeleri hakkında disiplin takibatı talep etmeye Genel Başkan ve Genel İdare Kurulu yetkilidir.

- İlçe yönetim kurulları tarafından disiplin takibatı yapılması gerektiği kararına varılırsa; gerekçeli bir kararla şikâyet konusunu ve kanıtları belirterek yetkili disiplin kuruluna göre İl Yönetim Kuruluna veya Genel İdare Kurulu'na müracaat eder. Yetkili kurul sevk kararı vermeden önce ilgiliyi dinler, gerekli gördüğü inceleme ve araştırmaları yapabilir. Disiplin kuruluna sevk kararı, gizli oyla ve bu kararı alacak organın üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır.
- İhbar eden veya müşteki ile disiplin suçu işlediği iddia olunan Partili tahkikata yetkili organlarda üye ise bu işin, tahkikat, müzakere ve kararına

iştirak edemez. Bu üyenin katılmamasıyla kurul teşekkül edemediği takdirde, bu işe mahsus olmak üzere eksikler yedekler ile tamamlanır. Çoğunluk yine sağlanmazsa, dosya bir civar ilin disiplin kuruluna tevdi edilir. Ancak kongre ve seçim dönemlerinde disiplin kurullarına sevk için Genel İdare Kurulu kararı gereklidir.

MADDE 70- İTİRAZ USULÜ

- Disiplin kurullarında birinci derecede verilen disiplin cezalarına karşı; hakkında hüküm verilen Parti üyesi veya takibat talep eden kurul tarafından, tebliğ tarihinden itibaren on gün içerisinde itiraz edebilir.
- İtirazlar tüzükte gösterilen esaslara göre doğrudan doğruya üst kurula veya kararı veren disiplin kurulu başkanlığına yapılabilir. Üst disiplin kurullarının itiraz üzerine vereceği karar kesindir.

- Büyük kongre dışında, diğer kademe kongreleri, disiplin kurullarına sevk yetkisine sahip bulunan Parti organ ve mercilerinin kararları ile disiplin kurullarınca verilen cezalar hakkında görüşme yapamaz ve bu konularda karar alamaz.
- Disiplin organlarınca yapılan tebligatta 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.
- Hakkında Partiden veya gruptan geçici veya kesin çıkarma cezası verilen Parti üyesi, karara karşı otuz gün içinde nihai kararı veren disiplin kurulunun bulunduğu yerin Asliye Hukuk Mahkemesine itiraz edebilir. İtiraz üzerine mahkemece verilen karar kesindir.

MADDE 71- DİSİPLİN KURULUNA TEDBİRLİ OLARAK SEVK VE İTİRAZ USULÜ

- Partiden geçici veya kesin çıkarmayı gerektiren hallerde disiplin takibatı yaptırmaya yetkili kurul, suçlu gördüğü üyeyi disiplin kuruluna tedbirli olarak sevk edebilir.

- Tedbirli olarak sevk kararı kanun ve sair mevzuat ile bu tüzükte gösterilen haller dışında üçte iki çoğunlukla ve gizli oylama kararı ile alınır. Bu durumda Partili görevinden derhal uzaklaştırılır.
- Hakkında tedbir kararı alınan üye tebligat eline geçtiği günden itibaren üç gün içinde takibatı yürütecek disiplin kuruluna itiraz edebilir. Bu istek disiplin kurulu tarafından yedi gün içinde karara bağlanır.
- Taraflar disiplin kurulunun vereceği karara karşı yedi gün içinde Merkez disiplin kuruluna itiraz edebilirler. Merkez disiplin kurulu on gün içinde kararını verir. Bu karar kesin olup, verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder.
- Disiplin kurullarının cezayı tamamen kaldırması veya uyarma ve kınama cezası vermesi halinde tedbir kararı yeni bir karara hacet kalmadan kalkar ve hakkında tedbir kararı alınan Partilinin bütün hakları iade edilir.

BEŞİNCİ KISIM – SEÇİMLERE KATILMA

MADDE 72- SEÇİMLERE KATILMA

Partinin yapılacak her türlü seçime tamamen veya kısmen katılması hakkında karar verme yetkisi Genel İdare Kurulu'na aittir.

MADDE 73- ADAY TESPİTİ USULLERİ

Milletvekili veya mahalli idare seçimlerinde Parti adayları ile listelerdeki sıralaması aşağıdaki usullerden birisiyle yapılır.

- a) Merkez yoklaması
- b) Teşkilat yoklaması
- c) Ön seçim

a- Merkez Yoklaması

Merkez Yoklaması; aday adaylıkları ön inceleme sonunda kabul edilenlerin, seçim çevrelerine göre aday

ve liste sıralamalarının, öncesinde gerek görüldüğü takdirde teşkilat yoklaması, üye tabanlı temayül yoklaması veya kamuoyu araştırmaları ve benzeri Genel İdare Kurulunca belirlenecek yöntemlerin birlikte, müstakil veya kısmen uygulanması sureti ile tespit edilmesi yöntemidir. Genel İdare Kurulu, uygulanacak her bir yöntemin sonuç hesaplamasına yardımcı olarak sonuç ağırlık oranını ayrı ayrı belirler ve uygular.

b- Teşkilat Yoklaması

Mahalle, belde ve köy temsilcileri, il ve İlçe Yönetim Kurulu başkan ve asıl üyeleri, il disiplin kurulu başkan ve asıl üyeleri, il ve ilçe kongre asıl delegeleri ile büyük kongre asıl delegeleri, Partili belediye başkanları ve belediye ve il genel meclis üyeleri, üyeliği devam eden Parti il ve ilçe kurucu üyeleri, eski ve seçilmiş il ve ilçe başkanları ile milletvekillerinin tamamının oy kullandığı, Parti adaylarının ve liste sıralamalarının belirlendiği yöntemdir.

c-Önseçim

Ön Seçim oylamasında oy kullanacak Partili üye listeleri de ön seçim oylamasından en az otuz gün önce ilgili ilçe seçim kurullarına yazı ile bildirilir. İlçe seçim kurulu, listeyi yirmi beş gün önce Parti teşkilatları ve ilgili seçim kurulu binalarına asarak ilan eder. Ön seçim oylamasında oy kullanacaklar, listeye asıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde yazıyla itiraz edebilirler. İtirazlar ilçe seçim kurulu tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır. İtirazın yerinde görülmesi halinde liste düzeltilir. Adayların eşit oy almaları hâlinde eşit oy alan adaylar arasında ilçe seçim kurulu tarafından kura çekilir.

- Başkanlık Divanının kontenjan hakkı saklıdır.

MADDE 74- ADAYLIĞA MÜRACAAT, SORUŞTURMA VE İZİN

- Milletvekili seçimlerinde aday olmak isteyenler, süresi içerisinde Parti Genel Merkezine,

- Mahalli idare seçimlerinde, Genel İdare Kurulu'nca tespit ve ilan edilen tarihler arasında olmak kaydıyla;
- Büyükşehir belediye başkanlığı ile il belediye başkanlığı için Parti Genel Merkezine.
- İl genel meclisi üyeliği, il belediye meclisi üyeliği, ilçe belediye başkanlığı, ilçe belediye meclisi üyeliği, belde belediye başkanlığı ve belediye meclis üyeliği için il başkanlıklarına.
- Müracaat, alındı belgesi mukabilinde yapılır.
- Milletvekili seçimlerinde Genel İdare Kurulu müracaat süresinin bitiminden sonra isteklilerin durumunu, Başkanlık Divanı veya Genel İdare Kurulu üyeleri arasından görevlendireceği üyelere, gerekirse teşkilat nezdinde soruşturma yaptırmak suretiyle inceletir. Bu inceleme sonuçlarına göre hazırlanacak raporlar ile birlikte konu Genel İdare Kurulu'nda görüşülür. Durumları uygun bulunanların seçimlere katılmasına izin verilir.

- Büyükşehir ve il belediye başkanı aday  olmak için müracaat edenler, Parti  yesi olsun veya olmasın Genel İdare Kurulu'nun onay  ile belirlenen yönteme göre seçimlere katılabilir.
- İl genel meclisi ve belediye meclisi  yeleri ile ilçe ve belde belediye başkanlığı için müracaat edenler, Parti  yesi olsun veya olmasın İl Yönetim Kurulunun onay  ile seçimlere katılabilir. İl Yönetim Kurulu, İlçe Yönetim Kurulunun görüşünü alır.
- Genel İdare Kurulu, il yönetim kurullarının kararlarını inceleyerek deđiŐtirebilir. Genel İdare Kurulu'nun kararı kesindir. Genel İdare Kurulu  yeleri, milletvekilleri, il ve ilçe başkanları ile belediye baŐkanlarından aday olanlar hakkında soruşturma yapılmaz.

MADDE 75- ADAYLIĞA KABUL EDİLEMEYECEK KİMSELER

- Affedilmedikleri sürece, Partinin yetkili organları tarafından haklarında kesin ihraç kararı verilenler,
- İl ve İlçe Yönetim Kurulu başkan ve üyesi oldukları halde, ön seçimden Genel İdare Kurulunun belirleyeceği günden önce bu görevinden istifa etmeyen kimselerin adaylık müracaatı herhangi bir değerlendirmeye tabi tutulmadan reddedilir.

MADDE 76- SEÇİM İŞLERİ YÖNETMELİĞİ

TBMM ve mahalli idare seçimlerinde adaylığa müracaatın şekil ve şartları ile aday tespitlerinin ne şekilde yapılacağı ve seçimlerle ilgili olup tüzükte gösterilmeyen diğer hususlar yönetmeliklerle düzenlenir. Yapılacak seçimin özelliğine göre, takip edilecek hareket tarzı Genel İdare Kurulunca alınacak ilke kararlarında gösterilebilir.

ALTINCI KISIM – MALİ HÜKÜMLER

MADDE 77- PARTİ GELİRLERİ

Partinin gelirleri şunlardır.

- Parti üyelerinden alınacak üyelik aidatı (Miktarı her yıl Genel İdare Kurulu tarafından belirlenir.)
- TBMM'deki Parti üyelerinden alınacak milletvekili aidatı
- Milletvekili, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği ve il genel meclisi üyeliği aday adaylarından alınacak özel aidat.
- Parti bayrağı, rozeti, flama ve benzeri rumuzların satışından sağlanacak gelirler.
- Parti yayınlarının satış bedelleri, Parti defter, makbuz ve kâğıtlarının sağlanması karşılığında alınacak paralar.
- Parti tarafından tertip edilecek balo, eğlence, konser gibi faaliyetlerinden sağlanacak gelirler.
- Parti mal varlığından elde edilen gelirler.
- Bağışlar

- Parti üyesi vermeyi kabul ettiği aidatın miktarını tüzüğe uygun olmak şartı ile kayıtlı bulunduğu teşkilat kademesine yazı ile bildirerek arttırabilir.
- Yönetim organı veya kurulu Parti üyesinin vermeye kabul ettiği miktarda aidat ödeyecek durumunda olmadığı tespit edilirse, aidat miktarını yıllık 12,00-TL'ye kadar azaltabilir.
- Partinin gelirleri, amaçlarına aykırı olamaz.

MADDE 78- MİLLETVEKİLİ AİDATI

- Partili TBMM üyelerinin ne miktar aidat ödeyeceği ve bu suretle toplanan paraların ne kadarının grup giderlerine ne kadarının Parti merkezine ayrılacağı TBMM grup kararı ile tespit edilir. Ancak bu aidatın bir yıllık tutarı, milletvekilliği ödeneğinin net bir aylığını geçemez.
- TBMM'de grup kurulması halinde her milletvekilinin Parti Genel Merkezine ödeyeceği

para, milletvekili ödeneğinin net bir aylık tutarını geçmemek kaydı ile Genel İdare Kurulu tarafından tespit edilir.

MADDE 79- BAĞIŞLAR

- Gerçek veya tüzel kişiler, aynı yıl içinde, Partiye en fazla Siyasi Partiler Kanunu'nun 66. Maddesinde belirtilen miktarda aynî veya nakdi bağışta bulunabilir.
- Bağışların, bağışta bulunana veya yetkili temsilcisine veya vekiline ait olduğu, verilen makbuzda açıkça gösterilir. Bu nitelikte bir makbuza dayanılmaksızın Partiye bağış kabul edilemez.
- Siyasi Partiler Kanununun 66. Maddesinin 1. Fıkrasında yazılı kurum veya kuruluşlardan hiçbir zaman taşınır veya taşınmaz mal veya nakit yahut haklar veya bu mal veya hakların bedelsiz olarak Partiye bırakılması istenemez. Bu kurum ve kuruluşların bağlı oldukları kanun hükümleri

dışında Partiye aynı haklar devretmeleri talep ve kabul edilemez.

- Yabancı devletlerden, uluslararası kuruluşlardan, yabancı uyruklu kişilerden, yabancı ülkelerdeki dernek, kurum ve kurumlardan herhangi bir suretle aynı veya nakdi yardım ve bağış alınamaz.

MADDE 80- TAŞINMAZ MAL ALIM VE SATIMI

Partinin amacına uygun taşınmaz mal alım, devir ve ferağına Genel İdare Kurulu yetkilidir. Parti, amacı dışında taşınmaz mal iktisap edemez. Amacına uygun olmak kaydı ile iktisap edilen taşınmaz mallardan gelir sağlayabilir.

MADDE 81- KREDİ VE BORÇ ALMA YASAĞI

Parti, ticari faaliyette bulunamaz, hiçbir yerden ve kimseden dolaylı ve dolaysız olarak kredi ve borç alamaz. Ancak ihtiyaçları doğrultusunda Siyasi Partiler Kanunu'nun 66. Maddesinin iki ve üç. Fıkraları dışında

kalan gerçek ve tüzel kişilerden kredi ve ipotek karşılığı mal satın alabilir.

MADDE 82- GELİR MAKBUZLARI

- Partinin bütün gelirleri Parti tüzel kişiliği adına elde edilir. Parti kademelerince sağlanan gelirler Genel İdare Kurulu tarafından bastırılan makbuzlar karşılığınca alınır.
- Bastırılan ve Parti kademelerine gönderilen gelir makbuzlarının seri ve sayfa numaralarına ait kayıtlar Parti Genel Merkezinde tutulur.
- Partinin teşkilat kademeleri aldıkları ve kullandıkları makbuzlar dolayısı ile Genel İdare Kurulu'na karşı mali sorumluluk taşır. Makbuzların asıl kısımları ile dip koçanlarında aynı sıra numarası bulunur.
- Makbuz dip koçanlarını saklama süresi Anayasa Mahkemesi'nin kesin hesabı ilk inceleme kararını Partiye bildirme tarihinden itibaren beş yıldır.

- Sağlanan gelirin miktarı ile gelirin sağlandığı kimsenin adı, soyadı ve adresi, makbuzu düzenleyen kimliği ve imzası makbuzda ve dip koçanlarda yer alır.

MADDE 83- GİDERLERDE USUL

- Partinin bütün giderleri Parti tüzel kişiliği adına yapılır.
- 20-TL üzeri harcamaların fatura, makbuz ile belgelendirilmesi zorunludur.
- Bütün harcamaların yetkili kurul ve merciin kararına dayanması şarttır. Yetkili organlarca onaylanan bütçede öngörülmüş olmak kaydı ile 100-TL'yi aşmayan harcamalar ile genel tarifeye bağlı gider için ayrıca karar alınmasına gerek yoktur.
- Giderlere ait belgeleri saklama süresi, özel kanunlarla gösterilen daha uzun süreye ilişkin hükümler saklı kalmak üzere, Anayasa Mahkemesi'nin kesin hesabı ilk inceleme

kararını Partiye bildirilmesi tarihinden itibaren beş yıldır.

- İlçe Yönetim Kurulu en fazla dört ay içinde İl Yönetim Kuruluna, İl Yönetim Kurulu da en fazla altı ay içinde Genel İdare Kurulu'na gelir ve giderleri hakkında hesap vermek mecburiyetindedir.
- Partinin giderleri, amaçlarına aykırı olamaz.

MADDE 84- MALİ SORUMLULUK

- Yapılacak giderler, sözleşmeler ve girişilecek taahhütler Parti Genel Merkezinde Parti tüzel kişiliği adına, illerde İl Yönetim Kurulu, ilçelerde İlçe Yönetim Kurulu adına yetkili bulunan kişi veya kurulca yapılır. İl ve ilçelerde Parti tüzel kişiliği adına sözleşme yapılmasına ve taahhüt altına girilmesine ilişkin esaslar Genel İdare Kurulu tarafından tespit olunur.
- İl ve İlçe Yönetim Kurulunun başkan ve üyeleri, kendi kurumlarının borç almalarında, Partinin

parasını ve demirbaş eşyaları ile malzemesinin korunmasından ve amacına uygun kullanılmasından, esas sorumlulukları saklı kalmak kaydı ile Partiye karşı şahsen ve müteselsilen sorumludur.

- Bu esaslara aykırı olarak, Genel İdare Kurulu'na önceden yazılı yetki verilmediği ve sonradan bir kararla onaylanmadığı takdirde, Partinin teşkilat kademelerinin yaptıkları sözleşme ve giriştikleri yükümlülüklerden Parti tüzel kişiliği hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Genel İdare Kurulu, genel başkan veya Parti tüzel kişiliği aleyhine takipte bulunamaz. Bu takdirde sorumluluk, sözleşmeyi yapan veya yükümlülük altına giren kişi veya kişilere ait olur.

MADDE 85- BÜTÇE VE KESİN HESAP

- İl teşkilatı, bağlı ilçeleri de kapsamak üzere ayrı ayrı gelir tahminlerini ve gider miktarlarını gösteren bir yıllık bütçe hazırlar ve ilgili takvim

yılından önceki ekim ayı sonuna kadar Genel Merkeze gönderir. Bu bütçeler en geç ilgili takvim yılından önceki Aralık ayı sonuna kadar Genel İdare Kurulu'nca incelenir ve karara bağlanır.

- İl ve ilçe teşkilatlarına Genel İdare Kurulu tarafından belirlenecek oranda maddi destek sağlanabilir.
- Partinin hesapları bilanço esasına göre düzenlenir. İl yönetim kurulları kendilerine bağlı İlçeleri de kapsamak üzere, her bütçe yılını izleyen nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıla ait uygulama sonuçlarını gösteren kesin hesaplarını hazırlayarak Genel Merkeze gönderir. İllerden gönderilen ve Parti merkezine ait olan hesaplar, Genel İdare Kurulu'nca incelenir karara bağlanır ve birleştirilir.
- Partinin bütçe, bilanço gelir ve gider defterlerinin ve hesaplarının nasıl düzenleneceği iç yönetmelikle gösterilir.

YEDİNCİ KISIM – PARTİ GRUPLARI

MADDE 86- GRUPLARIN TEŞEKKÜLÜ

1. TBMM Parti Grubu

- Partinin, TBMM’de en az yirmi milletvekili bulunması halinde Parti grubu teşkil olunur. Parti milletvekilleri TBMM Parti Grubu’nun üyeleridir.
- Grup, iç yönetmeliğe göre yönetilir. Grup iç yönetmeliği kurulduğu tarihten on beş gün içinde milletvekillerce hazırlanır. Grup, genel kurulunca kabul edilerek TBMM başkanlığına sunulur. Karar yeter sayısı milletvekilleri sayısının salt çoğunluğudur.

2. Belediye ve İl Genel Meclisleri Parti Grupları

- Grup kurulabilmesi için il genel meclisinde en az beş, belediye meclisinde en az üç Partili üyenin bulunması gerekir. Partili belediye başkanı, belediye meclisi Parti grubunun başkanıdır.

- Belediye başkanı Partili değil ise; grup, kendi başkanını kendi arasından seçer.
- İl ve ilçe başkanları; Belediye Başkanlarını, il genel meclisini ve belediye meclisi üyelerini, gerekli gördüğü hallerde toplantıya çağırabilir ve bu şekilde yapılan toplantıya başkanlık edebilir.
- Belediye başkanları, belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri, Parti üyeliğinin tüm hak ve sorumluluklarını taşır.

MADDE 87- GRUP BAŞKANI, BAŞKAN VEKİLLERİ, GRUP YÖNETİM KURULLARI

- Parti genel başkanı, Partinin TBMM grubunun da başkanıdır. Genel başkan TBMM üyesi değil ise, meclis grubu, grup başkanını kendi üyeleri arasından seçer. Seçimin esasları grup iç yönetmeliğinde gösterilir.
- Parti grubu, başkana yardımcı olmak üzere iki başkan vekili ile grup yönetim kurulunun en az

yedi en fazla on bir asil üyesi ve yedek üyelerini seçer.

- Başkan vekilleri arasındaki görev bölümü, grup tarafından yapılır.
- Grup başkanı ve vekilleri ile yönetim kurulu üyeleri için bir yasama döneminde iki seçim yapılır. İlk seçilenlerin görev süresi iki, ikinci kez seçilenlerin görev süresi üç yıldır.
- Başkan vekilliklerinde boşa çıkma durumunda yeniden seçim yapılır. Yönetim kurulunda boşa çıkma durumunda yedek üyeler aldıkları oy sırasına göre davet edilir.

MADDE 88- TBMM GRUP DİSİPLİN KURULU

- Parti grubunca kendi üyeleri arasında seçilmiş beş asil üye ile üç yedek üyeden kurulur. Bu kurul kendi üyeleri arasında bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir sekreter seçer. Parti Merkez disiplin kurulu üyeleri, grup disiplin kurulu üyeliğine seçilemez.

- Toplantı karar ve hesabı salt çoğunluktur.
- Disiplin kararı gizli oy ile verilir. Tüzükte gösterilen esaslar saklı kalmak kaydı ile milletvekilleri hakkında yapılacak disiplin tatbikatının şekli ve usulleri ile tatbikat gerektiren haller, verilecek cezalar itiraz yolları grup iç yönetmeliğinde gösterilir.

MADDE 89- GRUP ÜYELERİNİN UYMASI GEREKEN HALLER

TBMM'nin Parti üyeleri; Meclis çalışmalarında Partinin ilkelerine, programına grup iç yönetmeliği hükümlerine ve grup genel kurulu kararına uymaya ve bunları desteklemeye mecburdur. Geçerli özürleri olmadıkça meclis genel kurulu, grup ve komisyon çalışmalarına katılmak zorundadır. Grupça karara bağlanmayan hallerde TBMM'deki konuşma ve onaylamada serbesttir.

MADDE 90- GRUPTA GİZLİ OYLAMA

Grup genel kurulunda seçimlere ait oylamalar ile milletvekillerini bağlayıcı nitelikteki kararlar gizli oy ile alınır.

MADDE 91- HÜKÜMET KURMA YA DA KOALİSYONA KATILMA

Hükümet kurulmasına, koalisyona iştirake ve bunlardan ayrılmaya karar verme yetkisi Genel İdare Kurulu'na aittir. Bakanlar kuruluna katılacak üyeler Parti grubunda veya başka Parti organlarında görev alamaz.

SEKİZİNCİ KISIM – ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

MADDE 92- PARTİ DEFTERLERİ

Parti teşkilatının her kademesindeki organlar; Üye kayıt defteri, karar defteri, gelen ve giden evrak kayıt defteri, gelir ve gider defteri, demirbaş eşya defteri tutmak zorundadır.

- Üye Kayıt Defteri; her kademedeki Parti organı örneği Genel Merkez tarafından hazırlanan bir üye kayıt defterini tutar. Bu defterlere Partiye kabul olunan üyeler kaydedilir. Kayıtlar mahalle ve köy esasına göre yapılır. Partiye giriş işlemlerini gösteren üyelik beyannamelerinin bir örneği il ve İlçe Yönetim Kurulu başkanlıklarınca ayrı bir dosyada saklanır. Üye kayıt defterinin Parti Genel Merkezinde özetinin nasıl tutulacağı ve üye giriş beyannamelerinin saklanması ile ilgili hususlar iç yönetmelikte gösterilir.
- Karar defteri; ilgili organın ve kurulun kararlarını tarih ve numara sırası ile kapsar. Kararlar oylamaya katılanlar tarafından imzalanır. Kongrece alınan kararları da ihtiva etmesi gereken kongre tutanak özetleri başkanlık divanı üyelerince imzalanır.
- Gelen ve giden evrak kayıt defterleri; gelen ve giden evrak tarih ve numara sırası ile kaydedilir. Gelen evrakların asılları ile giden evrakın

örnekleri tarih ve numara altında dosyalarında saklanır.

- Gelir ve gider defteri; Parti adına elde edilen gelirlerin ne suretle alındığı ve yapılan giderlerin gibi işlere ve yerlere harcandığı sıra ile belgeler ile belirtilecek şekilde bu defterlere geçirilir.
- Demirbaş eşya defteri; Parti adına alınan veya bağışlanan demirbaş eşyalar, taşıt araçları ve taşınmaz mallar, tarih sırasına göre ve ilgili belgelerde belirtilmek sureti ile bu deftere kaydedilir.
- Bütün defterlerin sayfaları ve kaç sayfadan ibaret oldukları teşkilatın bulunduğu ilgili seçim kurulu başkanı tarafından mühürlenerek tasdik edilir.
- Partiye giriş işlemlerini gösteren üyelik beyannamelerinin birer örneği ilçe ve il kademelerinde alfabetik sıra esasına göre tasnif edilmiş olarak ayrı bir dosyada saklanır.

- Bu defterden başka Parti organ ve kurulunca tutulmasında fayda görülen diğer defterler Parti iç yönetmeliğinde gösterilir.

MADDE 93- ORGANLARDA GÖREV ALANLARIN İLGİLİ MAKAMLARA BİLDİRİLMESİ

- Parti kongreleri hariç olmak üzere, her kademedeki Parti organları ile bu tüzükte belirtilen bir göreve getirilenlerin adları, soyadları, doğum yer ve tarihleri, meslek ve sanatları ile ikametgâhlarını gösterir onaylı liste nüfus cüzdanı örnekleri ile seçim ve atama tarihinden itibaren on beş gün içinde Genel Merkez tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.
- Merkez organlarındaki görevlendirmeler ile ilgili bilgi ve belgeler yine aynı süre içinde içişleri

bakanlığına ve Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilir. İlçe ve il başkanlıklarında yönetim ve disiplin kurullarında başkan ve üyeliklere seçilenler, birinci fıkrada yazılı kimlik, ikametgâh ve mesleklerine ait bilgileri, kendilerinin nüfus cüzdanı örnekleri ile on beş gün içinde mahallin en büyük mülki amirliğine göndermek zorundadır.

MADDE 94- PARTİNİN KAPANMASI

- Parti, büyük kongre toplanma yeter sayısının salt çoğunluğunun gizli oyu ile kapanma kararı alabilir.
- Partinin kapandığı genel başkan tarafından büyük kongrece kapanma kararının alınmasından sonra derhal TBMM başkanlığına, Anayasa Mahkemesine, İçişleri Bakanlığına ve Cumhuriyet Savcılığına yazı ile bildirilir.
- Partinin tüzel kişiliği büyük kongrenin kapanma kararını aldığı tarihte sona erer.

- Kapanma tarihinde Partinin taşınır ve taşınmaz bütün mallarının nasıl tasfiye edileceği, Siyasi Partiler Kanunu'nun 110. Maddesine göre büyük kongre kararı ile belirlenir.

MADDE 95- TÜZÜK VE PROGRAMIN DEğİŞTİRİLMESİ

Parti tüzük ve programının kısmen veya tamamen değiştirilmesi büyük kongre tarafından kanunda gösterilen usul ve esaslara uymak sureti ile yapılabilir.

DOKUZUNCU KISIM- GEÇİCİ HÜKÜMLER

GEÇİCİ MADDE 1- KURULUŐTA KONGRELER

KuruluŐta ilk il, ilçe ve belde kongreleri ile ilk büyük kongrenin ne zaman yapılacağı Genel İdare Kurulu tarafından tespit edilir. İlk ilçe kongresinin yapılabilmesi için köy ve mahallelerde Partiye kayıtlı üyelerin, ilçe kongresi asil ve yedek delegeleri ile köy ve mahalle Parti asil ve yedek görevlileri için

yapacakları seçimlerin, zamanı da Genel İdare Kurulu tarafından belirlenir. Genel İdare Kurulu bu konuda il ve ilçe yönetim kurullarına, İl Yönetim Kurulu da ilçe yönetim kurullarına yetki verebilir.

GEÇİCİ MADDE 2- KURUCU YÖNETİM KURULLARI

Belde, ilçe ve il kademelerinin ilk kuruluşunda, Başkanlık Divanı tarafından kurucu yönetim kurulları oluşturulur. Kurucu yönetim kurulları kendi kademelerinin toplantı ve kongrelerine kadar seçilmiş yöneticilerin hak ve yetkilerine sahip olarak görev ifa eder. Parti üyelikleri devam ettiği sürece, kurucu il başkanı ve kurucu İl Yönetim Kurulu üyeleri ilk il kongresinin, kurucu ilçe başkanı ve kurucu İlçe Yönetim Kurulu üyeleri ise ilk ilçe kongresinin tabii üyeleridir.

GEÇİCİ MADDE 3- KURUCULAR KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ

Kurucular kurulu Partinin tüzel kişilik kazanmasından itibaren bu tüzüğün büyük kongreye tanıdığı bütün görevleri ve yetkileri aynen taşır. Kurucular kurulu, Partinin kuruluş bildirisinde imzaları bulunan kurucu üyelere oluşur. Kurucular kurulu aşağıdaki görevleri yerine getirir;

- Partinin tüzel kişilik kazanmasını takip eden en geç yedi gün içinde genel başkan, Genel İdare Kurulu üyeleri ve merkez disiplin kurulu üyelerini yapacağı ilk toplantıda gizli oy ile seçerek İçişleri Bakanlığı'na bildirir. İlk büyük kongre yapıncaya kadar, Genel İdare Kurulu altmış asil üye ve otuz yedek üyeden, merkez disiplin kurulu on bir asil ve beş yedek üyeden teşekkül eder.
- Siyasi Partiler Kanunu'nun ve bu tüzüğün ön gördüğü çeşitli Parti kademelerinin kongreleri yapıncaya kadar geçici il, ilçe ve belde yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile il disiplin kurulu başkan ve üyelerini belirler ve oluşturur. Bunların

görev ve yetkileri ilgili kademe kongresinde yenilerinin seçilmesine kadar sürer. Kuruluştaki disiplin kurullarının göreve başlamasına kadar, il disiplin kurullarının yetkileri merkez disiplin kuruluna aittir.

- Partinin ilçe ve il kongreleri ile büyük kongresini yapar.
- Kanunların ve tüzüğün verdiği diğer görevleri yürütür.

KURUCULAR KURULUNUN ÇALIŞMA USULÜ

Kurucular kurulu, kanunların ve bu tüzüğün verdiği görevleri ifa etmek üzere uygun görülecek zamanda genel başkan, Genel İdare Kurulu veya kurucular kurulunun en az beşte birinin yazılı talebi üzerine toplanır. Kurul, kanunlarda ve tüzükte aksine bir hüküm bulunmadıkça üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır, kararlarını katılanların çoğunluğu ile alır. Oyların eşitliği halinde genel başkanın oyu çift sayılır. Kurul toplantılarına Genel Başkan başkanlık eder.

Yokluğunda genel başkana kendisinin seçeceği genel başkan yardımcısı vekâlet eder. Kurulda alınan kararlar toplantıya katılan üyelerin tamamı tarafından imzalanır, varsa karşı oy yazıları karara eklenir.

MADDE 96- TÜZÜKTE HÜKÜM BULUNMAYAN HALLER

Parti tüzüğünde hüküm bulunmayan hallerde Siyasi Partiler Kanunu, Medeni Kanun, Dernekler Kanunu ve TBMM iç tüzüğünün ilgili hükümlerine göre hareket edilir.

MADDE 97- TÜZÜĞÜN YÜRÜRLÜĞE GİRMESİ

Bu tüzük doksan yedi ana madde ve üç geçici maddeden ibaret olup, madde başlıkları metne dahildir. İlgili evrak ile İçişleri Bakanlığına verilip, Partinin tüzel kişilik kazandığı andan itibaren bütün hükümleri ile yürürlüğe girer. Bu tüzük, üzerinde imzaları bulunan Kurucular Kurulu tarafından da görülüp oy birliği ile kabul edilmiştir.

